

onze vogels

35e jaargang no. 10, oktober 1974

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

ysel

De

BONDSBESTUUR

Voorzitter: A. van Liempd, Rubensstraat 17, Breda, telefoon (01600) 3 61 37.
Secretaris: Joh. M. van Pelt, Vlaardingerdijk 331a, Schiedam, telefoon (010) 26 19 90.
Penningmeester: J. van Splunter, Vijverberg Zuid 44, Bergen op Zoom.
2e Voorzitter: E. Adema, Roggestraat 30, Apeldoorn, telefoon (05760) 1 86 31.
Commissaris: J. J. Krol, Trompstraat 16, Meppel, telefoon (05220) 5 38 84.
Juridisch adviseur: Mr. L. van Elderen.

DISTRICTSVOORZITTERS

District Groningen: W. Wolthof, Kerkstraat 40, Muntendam, telefoon (05987) 33 40 of 33 25.
District Friesland: J. Forsten, Molenpolle 2, Franeker, telefoon (05170) 29 68.
District Drente: J. H. Heijnen, W. Grolstraat 126, Barger Oosterveld, telefoon (05910) 2 54 20.
District Overijssel: A. M. van Rijn, Pr. Margrietstraat 41, Haaksbergen, telefoon (05427) 30 06.
District Gelderland: D. J. Prinsen, Berkenlaan 132, Silvolde, telefoon (08350) 53 14.
District Utrecht: J. G. Harskamp, Loenapad 14, IJsselstein, telefoon (03478) 21 25.
District Noord-Holland: A. J. F. Lammerse, Oude Kruisweg 104, Vijfhuizen, telefoon 023 - 285906.
District Zuid-Holland: G. C. Goedschalk, Akeleistraat 148, Den Haag, telefoon (070) 68 16 70.
District Zeeland: J. van der Walle, Churchillweg 4, Hulst, telefoon (01140) 38 16.
District Noord-Brabant: J. C. Vos, Braillestraat 2, Grave, telefoon (08860) 29 78.
District Limburg: J. M. Hoebers, Hoofdstraat 5, Horst, telefoon (04709) 12 64.

CONTACTPERSONEN TECHNISCHE COMMISSIES

W. Mulder, Verwerstraat 39, Deventer, telefoon (05700) 2 36 48, voor tropen, grasparkieten etc.
H. J. Veerkamp, Royaarsplein 12, Schiedam, telefoon (010) 15 63 55, voor kleur- en postuurkanaries.
H. Elst, Plantage 213, Beverwijk, telefoon (02510) 2 66 07, voor zangkanaries.

BONDSBUREAU N.B.v.V.

Aletta Jacobsstraat 4, Bergen op Zoom, postbus 74, gironummer 1148324, telefoon (01640) 3 50 07.
Geopend: 08.00 - 17.00 uur. 's Zaterdags gesloten.

LIDMAATSCHAP

Wie als lid van de N.B.v.V. wenst toe te treden, wende zich schriftelijk tot de secretaris van een in zijn plaats van inwoning gevestigde afdeling.
Indien in de plaats van inwoning geen afdeling is gevestigd, kan men zich bij het Bondsbureau als verspreid lid aanmelden.
De contributie bedraagt in dit geval f 17,50 per jaar, bij vooruitbetaling te voldoen.

MAANDBLAD VAN DE NEDERLAND

ABONNEMENTEN

Bij vooruitbetaling.
Binnenland f 17,50 per jaar, bij vooruitbetaling op onze giro 1148324. Buitenland f 20,- per jaar, per luchtpost extra tarief volgens PTT-kosten.
België: 250 BFr. per jaar, bij vooruitbetaling op rekening nr. 000-0156074-01 bij het bestuur der postcheks te Brussel 1.
Opgave abonnement bij het Bondsbureau, Bergen op Zoom.

ADRESSEN SPECIAALCLUBS N.B.v.V.

Nederlandse Zebra-vinkenclub
Secretaris: P. Kool, telefoon: 05280 - 68028.
Penningmeester: A. A. Straver, Emmalaan 9, Alphen a.d. Rijn, Postgiro 43948 Coöp. Raiffeisenbank Alphen a.d. Rijn t.n.v. N.Z.C.
Contributie f 15,- per jaar. Entree f 5,-.
Speciaalclub Vorm- en Postuurkanaries.
Secretaris: W. de Vries, Vleugel 3, Hoogvliet, telefoon (010) 16 54 96.
Penningmeester: P. Bos, Wilhelminalaan 11, Harderwijk, telefoon 03410 - 62 73.
Giro t.n.v. de postuurkanarieclub no. 1667906.
Contributie f 15,- per jaar. Entree f 5,-.
Speciaalclub Eur. vogels en hun hybriden
Secretaris: H. A. Vervest, Peppelgaarde 41, Etten-Leur.
giro-rekening: 31.58.484 t.n.v. spec.club Eur. Vogels, H. van Es, Wilhelminastraat 23, Barendrecht. Telefoon 01806-2980.
Contributie f 13,- per jaar.
Speciaalclub voor liefhebbers van insekten- en vruchtenetende vogels.
Secretaris: H. Kehl, Kruijningenstraat 170, Rotterdam-3023, telefoon (010) 80 28 54.
Penningmeester: W. Ouweland, Dahliastraat 40a, Rotterdam-25, giro 2625815 t.n.v. penn. speciaalclub.
Contributie f 15,- per jaar. Entree f 5,-.

SPECIAALCLUB PARKIETEN

Inlichtingen over, waar en bij wie u zich kunt melden worden u gaarne verstrekt door:
A. B. J. Braam, Casimirstraat 25, Hoensbroek, of bij A. v. d. Waal, Laan Olieslagers 50, telefoon (01646) 28 88, Hoogerheide.
Inlichtingen, opgave nieuwe leden en betaling contributie uitsluitend aan bovenstaande adressen.

vogels

ND VAN VOGELLIEFHEBBERS (OPLAGE 46.500)

Het volgende nummer wordt per post bezorgd op 25 november 1974.

REDACTIE

C. E. van Berkel
Chr. Walraven
P. Rijnders
Redactieadres: Postbus 74 - Bergen op Zoom

VERANTWOORDELIJKHEID

De uitgever van dit blad, de Nederlandse Bond van Vogelliefhebbers, is niet verantwoordelijk voor de inhoud van hierin opgenomen advertenties en erkent geen enkele verplichting tot opnemen van aangeboden advertenties.

De auteurs blijven verantwoordelijk voor de inhoud van hun artikelen. Door publikatie neemt de uitgever geen enkele verantwoordelijkheid op zich. Het zonder schriftelijke toestemming overnemen van artikelen of gedeelten daarvan is verboden.

ADVERTENTIES

Voor advertenties – ook die van leden en abonnees – met een zakelijk karakter, zijn tarieven en verdere inlichtingen verkrijgbaar bij het Bondsbureau van de N.B.v.V.

Kleine annonces, voor afdelingen, leden en abonnees op „Onze Vogels”, van zuiver particuliere aard 5 cent per letter met een minimum van f 5,- per advertentie.

Zie voor verdere voorwaarden onder „Vraag en Aanbod”.

Vragen over?

KLEURKANARIES aan: W. C. Oonk, Bergweg 37, Lochem.

ZANGKANARIES aan: M. van Woezik, Homberg 27-16, Wijchen.

GRASPARKIETEN aan: A. B. J. Braam, Casimirstraat 25, Hoensbroek.

ZEBRAVINKEN, JAPANESE MEEUWEN EN TROPENBASTAARDEN aan: D. J. v. d. Molen, Esschingstraat 80, Dalfsen.

GROTE PARKIETEN, EUROPESE VOGELS (WILDZANG) EN HUN BASTAARDEN aan: D. A. Duivis, St. Josephstraat 46, Teteringen.

TROPISCHE VOGELS aan: G. v. d. Watering, St. Theresiastraat 25, Roosendaal.

IN DIT NUMMER

	PAG.
Orinocoganzen	436
Tangara's	437
N.B.v.V. Boekennieuws	439
De witvleugel	440
De blauwe reiger maakt het goed	443
Kent u Piet van Vliet?	444
Begin van het einde	446
Groenvleugelduif	447
Mijn kweek met gouldamadines	448
Een dagje bij merels thuis	450
De Chinese groening	452
Agapornis cana cana	453
Boekennieuws	458
Franjepootjes beschrijven sierlijke pirouettes	459
Praktijk en theorie gaan hand in hand	461
Kolibries V	463
Laat dit toch goed tot ons doordringen	465
Kleurkanarie 10	466
Prijslijst Centraal Magazijn	468
De Zwitserse Frisékanarie	469
Belangrijke mededelingen	472
Beplanting in en om de volière. Bonte liguster	473
Vraag en Aanbod	474

IN DIT NUMMER ADVERTEREN

	PAG.
Kleur en Zang	438
Cédé, Tilburg	442
Vic van Heeswijk	442
Beaphar Raalte	442
Metaalwarenfabriek Hulskamp N.V.	442
Holley	445
H. Booy	445
Van Gils	445
Harteveld Hoos & Heyermans B.V.	447
Edelchemie b.v. Panheel	455
W. Rouppe van der Voort	455
Benny Slagers	455
Blankenstijn	458
Bayer Nederland	462
404 Insecticide	465
Sabri Oosterhout N.b.	467
De Vogelspecialist	468
Veraka	468
Fa. Jan D. Kappelle & Zn.	468
ARS Groenlo	468
V.V.R. Vogelvoederfabriek	477
De Vogelhorst	479
Animali	479
Rein v. d. Veen	479
Oosterbeek	480
Witte Molen	480

Foto omslag: *Orinocoganzen*
Horst Müller, Vogelpark Walsrode

Ontwerp en druk: Steens b.v., boekdruk/offset
Postbus 59 - Schiedam - Telefoon (010) 26 06 40*

Uitsluitend brieven met betaald antwoord!

ORINOCO- GANZEN

door Chr. Walraven

De belangstelling bij de vogelliefhebbers voor de watervogels is de laatste tien jaar flink toegenomen. Steeds meer vogelvrienden gaan er toe over om in hun tuin een vijvertje te maken, waaromheen een grasveldje wordt aangelegd en dit geheel wordt met laag gaas afgezet. Een paar struiken en een afdakje ter beschutting bij slecht weer vervolmaken het geheel. Meestal wordt dan een koppeltje mandarijneenden of carolina-eenden aangeschaft en men heeft zijn tuin op een aantrekkelijke wijze verlevendigd. Natuurlijk zullen de watervogels wel gewiekt of gekortwiekt zijn, zodat ze niet over het gaas kunnen vliegen.

Niet alleen eenden worden gehouden, maar ook ganzen zijn erg in trek, vooral ook omdat er zeer veel mooi gekleurde en fraai getekende soorten zijn. De ganzen op de kleurplaat bij dit artikelje en op de voorplaat zijn orinocoganzen. Ze zijn afkomstig uit Zuid-Amerika, waar ze leven in de stroomgebie-

den van de Orinoco (vandaar hun naam) en van de Amazone. Ze leven daar op de oevers van deze rivieren, waar ze zich voeden met planten, zaden, insecten en wormen. Het nest maken ze in een holte in een boom. De broedtijd bedraagt 28-30 dagen en de jongen zijn zwart-wit van kleur.

Ze zijn gemakkelijk te houden; als voedsel krijgen ze een mengsel van tarwe, gerst en maïs, verder wat oud wit- of tarwebrood en groenvoer. Voor een goede conditie moeten ze regelmatig wat dierlijk voedsel hebben, men kan wat fijn gehakt vlees door het voer mengen. De jongen moeten naast het opkvoer ook levend voedsel hebben, zoals mieren-eieren. Ze kunnen slecht tegen koude en 's winters moeten ze dan ook de beschikking hebben over een verwarmd hok, waar ze beschutting kunnen vinden. Orinocoganzen worden niet veel ingevoerd, maar voor de liefhebber en kweker van watervogels zeker aan te bevelen.

TANGARA'S

UIT HET GESLACHT THRAUPIS

door dr. J. Ingels

Blauwgrijze tangara
(*Thraupis episcopus cana*,
uit de groep 1)

De hierna besproken Thraupis-soorten behoren zeker tot de bekendste tangara's. Ze zijn eigenlijk niet zo erg geliefd door de liefhebbers, omwille van hun eenvoudige kleuren. Wie het woord 'tangara' uitspreekt, denkt namelijk aan prachtig gekleurde vogels, maar vergeet dat veel (voor ons dikwijls onbekende) soorten het met heel wat eenvoudiger kleuren moeten stellen! Nochtans behoren juist de volgende Thraupis-sen tot de meest interessante tangara's voor de beginnende liefhebber van zachtvoetende vogelsoorten: ze zijn sterk, niet agressief, vragen weinig bijzondere zorgen en gaan vrij makkelijk tot broeden over.

De palmtangara (*Thraupis palmarum*; Eng. palm tanager; D. Palmtangare; Fr. tangara des palmes; 17 cm) wordt wel eens met bepaalde ondersoorten van de blauwgrijze tangara verward. Een palmtangara heeft echter een groenachtige kop, een grijsgroene keel en donker bruingroene rug, terwijl de verdere onderzijde meer olijfgroen is. De vleugels en de staart zijn donkerbruin tot zwart (wat bij geen enkele ondersoort van de blauwgrijze tangara voorkomt!), maar de vleugeldekveren zijn helder grijs-groen.

De violette palmtangara heeft een zelfde kleurenpatroon, maar de gehele lichaamskleur is meer violetgroen i.p.v. olijfgroen.

De palmtangara leeft verspreid over geheel tropisch Zuid-Amerika tot in Midden-Amerika. Zijn naam heeft hij gekregen omdat deze Thraupis zich meer dan alle andere tangara's ophoudt in palmbomen, en

o.a. ook regelmatig nestelt in de bladoksels van deze bomen.

In Brazilië noemt men deze tangara 'mamaô sanhaçu', d.i. de papaja-tangara, omdat hij, evenals de blauwgrijze tangara trouwens, regelmatig wordt aangetroffen bij deze vruchten. Ze maken grote holten in het weke vruchtvlees van de papaja's (Ned. boom-meloenen).

Deze Thraupis is even wijdverspreid en komt even talrijk voor als de blauwgrijze tangara, waarmee hij dikwijls gemengde vluchten vormt. Ook hybriden tussen beide soorten worden regelmatig waargenomen. De palmtangara is ook een van de weinige tangara's die wel eens in gebouwen (onder daken, in nissen, e.d.) nestelt.

Volgens E. Eisenmann hebben in Panama de blauwgrijze en de palmtangara zowat dezelfde levenswijze. *Thraupis palmarum* verkiest echter iets meer begroeide gebieden, en ontbreekt volledig in droge gebieden.

Volgens P. Slud komt de palmtangara in Costa Rica vooral voor in halfopen en parklandschappen, plantages, begroeide wegranden en oerwoudranden. In de oorspronkelijke oerwoudgebieden komt hij talrijker voor dan de blauwgrijze tangara. De palmtangara komt meestal ook hoger in de bomen voor dan de blauwgrijze tangara.

Volgens D. Snyder komt de palmtangara in Brits-Guyana veelvuldig voor; vooral in open oerwoud en parken, en langs rivieroevers.

Volgens F. Haverschmidt hebben de blauwgrijze en de palmtangara in Suriname zowat dezelfde levenswijze. Ze nestelen er van januari tot september en voeden zich vooral met bessen, vruchten en insecten (o.a. vliegende termieten) die ze wel eens vangen op vliegenvangerswijze.

Op Trinidad broedt de palmtangara volgens G. Herklots voora. in mei en juni. Het nest lijkt op een losjes gebouwde blauwgrijze tangara-nest; meestal uit brede droge bladeren en afgewerkt met fijnere plantenvezels. Het nest bevindt zich zeer dikwijls in de bladerenkroon van een hoge palmboom. De palmtangara leeft er eveneens in dezelfde omgeving als de blauwgrijze; dikwijls vormen ze zelfs gemengde vluchten. Maar hij vertoont een grotere voorkeur voor de palmboomsjes in de savanna.

Volgens M. Mitchell komt de palmtangara veelvuldig voor in de parken, tuinen en lanen van Rio de Ja-

neiro (Brazilië). Ze broeden ook regelmatig in de palmbomen, die veelal de brede lanen afzomen.

De best bekende Thraupis-soort is echter de blauwgrijze tangara of Thraupis episcopus, die niet minder dan 13 ondersoorten heeft. De meest populaire Nederlandse naam voor deze soort is: de blauwgrijze tangara (Eng. blue-grey tanager, bishoptanager; D. Blaugraue Tangare; Fr. tangara évêque; 17 cm). De ondersoorten met een witte schoudervlek noemt men ook wel de witschouderblauwgrijze tangara (of kortweg: de witschoudertangara). Aan de verschillende ondersoorten van Thraupis episcopus worden de volgende Nederlandse namen gegeven: blauwgrijze, grijze, blauwe, zilverblauwe, hemelsblauwe, witschouderblauwgrijze, witvleugelblauwe, witschouder- of blauwe witschoudertangara's.

De Thraupis episcopus wordt ook soms de bishoptangara genoemd. Deze Nederlandse naam is, evenals de Engelse en de Franse namen, een letterlijke vertaling van z'n (Griekse) wetenschappelijke naam 'episcopus', wat 'bisschop' betekent. De wetenschappelijke naam van het geslacht zelf, nl. 'Thraupis', is het Griekse woord voor 'tangara'. Het begrip 'thraupis' komt trouwens voor in de wetenschappelijke namen van verschillende tangarageslachten, o.a. Neothraupis (de nieuwe tangara's), Chlorothraupis (de groene tangara's), Buthraupis (de grote tangara's), Wetmorethraupis (Wetmore's tangara), enz. Sommige van de 13 ondersoorten van Thraupis episcopus vormden vroeger een afzonderlijke, zelfstandige soort. In de literatuur treft men daarom wel eens de volgende (verouderde) wetenschappelijke soortnamen aan: Thraupis cana, Thraupis virens, Thraupis coelestis, Thraupis episcopus, e.d.

Alle uiteenlopende vormen van de blauwgrijze tangara werden op een gegeven ogenblik echter samengebracht in één enkele soort met de wetenschappelijke naam: Thraupis virens. In 1968 tenslotte werd 'Thraupis virens' als soortnaam vervangen door 'Thraupis episcopus'. Het begrip 'virens' is nu trouwens volledig uit de naamgeving van de blauwgrijze tangara's verdwenen.

Tegenwoordig bestaat er dus maar één enkele soort van blauwgrijze tangara's meer: DE Thraupis episcopus. De verschillende vormen (met blauwe of witte schoudervlekken) zijn nu slechts ondersoorten van deze enige soort: bv. Thraupis episcopus cana, Thraupis episcopus coelestis, Thraupis episcopus episcopus, enz.

Kleur en Zang organiseert ter gelegenheid van haar 25-jarig bestaan

GROTE VOGELSHOW

VERWACHT WORDEN ± 1000 VOGELS, IN EEN ENORM GROTE SORTERING.

De tentoonstelling wordt gehouden in jeugdhuis Ons Centrum, Kloosterstraat 5 te IJsselstein (bij Utrecht).

Geopend: vrijdag 22 nov. 19.00-22.00 uur
zaterdag 23 nov. 10.00-22.00 uur
zondag 24 nov. 10.00-17.00 uur

Ruime parkeergelegenheid.
Enorme verkoopklasse.

DE WITVLEUGEL

door W. Beckmann

In de kringen van de grasparkietenkwekers heerst al jaren een mystieke sfeer rondom de witvleugel; hij wordt geïdealiseerd of verguisd, en om de keurtafel heeft de witvleugel onder de keurmeesters tot hevige disputen geleid. De jacht op de ideale witte vleugel, gecombineerd met de volle lichaamskleur, heeft vele kwekers haast tot wanhoop gedreven (denkt u aan het korreltje zout!!!!). Het resultaat van dit alles is dat de witvleugel een zeer sporadische verschijning is op onze tentoonstellingen. Helaas!!! Maar wat is nu de waarheid omtrent de „witvleugel“?

Om dit goed te begrijpen zult u allereerst even het derde artikel over de „bruinvleugel“ moeten herle-

zen dat vorige maand in O.V. verschenen is. De waarheid omtrent de witvleugel is dat hij a.h.w. de tegenhanger is van de bruinvleugel, niet in uiterlijk maar in vederstructuur.

De bruinvleugelfactor verhindert de oxydatie van het eumelanine om de medulaire cellen, dus de absorberende melaninelaag in de kern van de baard. Deze factor tast echter het oxydatievermogen van de reflecterende melaninelaag in de cortex niet aan. Het resultaat is dan ook een witte of gele lichaamskleur gecombineerd met de normale ondulatietekening. In het geval van de bruinvleugel is deze, door de koppeling met de cinnamofactor, bruin.

De witvleugelfactor veroorzaakt net het omgekeerde,

deze factor tast het oxyderend vermogen van het melanine om de kerncellen niet aan, maar wel het melanine in de cortex, dat een reflecterende functie heeft. Het resultaat daarvan is een vogel met de volle lichaamskleur (groen en blauw) en een ondulatietekening waarin de zwarte dwarsbanden ontbreken.

Het ideaal van een zuivere gele of witte vleugel is vanuit onze kennis van de vederstructuur een onmogelijkheid, want waar zich bij de normale kleurslagen de zwarte dwarsbanden bevinden, zien we in dat deel van de baard een melanisatie om de medulaire cellen (dus de absorberende laag) plus de melaninevorming in de cortex (de reflecterende laag). De witvleugelfactor verhindert de oxydatie van de reflecterende laag in de cortex, maar de absorberende laag wordt niet door de witvleugelfactor aangetaast. Door het wegvallen van het melanine uit de cortex gaat in dat deel van de baard het „tyndall-effect” weer een rol spelen. Het patroon van de ondulatietekening van de geelvleugel wordt dan door groene banden afgewisseld met gele banden, bij de witvleugel krijgen we blauwe dwarsbanden afgewisseld met witte dwarsbanden.

De geelvleugel zal dus in het gunstigste geval geelgroene vleugels hebben en de witvleugel wit met een blauw waas overgoten.

De violette wangvlek wordt veroorzaakt door het „tyndall-effect”, dus door een absorberende melanine-laag om de kerncellen; deze wordt niet door de witvleugelfactor aangetast en houdt zijn volle sterkte, evenals de lichaamskleur. De keelstippen daarentegen verdwijnen geheel, deze worden gevormd door een laag reflecterend melanine in de baardjes van deze veertjes.

Ideale witvleugels zoals we die op de meeste kleurplaten zien komen niet in de kooien voor en zullen ook nooit voorkomen, daar deze afbeeldingen te veel geïdealiseerd zijn en geheel in tegenspraak met wat het microscopisch onderzoek van de bevedering ons heeft getoond.

De meest gangbare fouten zijn:

1e De lichaamskleur is te veel opgebleekt, dit gecombineerd met een te bleke wangvlek. Dit is te wijten aan een reductie van de absorberende laag melanine om de medulaire cellen.

2e De ondulatietekening is te grijsig, gecombineerd met zichtbare keelstippen. Deze fout wordt veroorzaakt door een niet volledige verdringing van het reflecterende melanine in de cortex.

Het bestaan van de bruinvleugel en de witvleugel heeft ons twee feiten onder de ogen gebracht. Bij de grasparkiet zijn twee onafhankelijk verervende factoren debet aan de melaninevorming in de baarden; deze zijn:

a. Een geslachtsgebonden factor die alleen het absorberende melanine om de medulaire cellen aantast;

b. Een autosomale factor die alleen het reflecterende melanine in de cortex aantast. Geheel onafhankelijk van deze twee factoren zijn er echter nog andere factoren die de melaninevorming (oxydatie) op een of andere manier te beïnvloeden.

3e De ino-factor die de oxydatie van het melanine in de gehele bevedering, ogen en poten verhindert.

4e De autosomaal verervende reductiefactor (grijsvleugelfactor en haar multiple allelomorfe, de diepovergoten factor). Deze factoren hebben een reducerende werking op de totale melaninevorming van de vogel, dus zowel op de oxydatie van het absorberende als het reflecterende melanine.

5e De cinnamofactor, een zwakkere oxydatiegraad van het eumelanine.

6e De fallowfactor, die niet alleen een zwakkere oxydatiegraad van het eumelanine veroorzaakt maar ook de korrelstructuur verandert.

De grijsvleugelfactor heeft een geheel andere werking dan de witvleugelfactor. De grijsvleugelfactor veroorzaakt een door de gehele bevedering uniforme reductie van het aantal geoxydeerde melaninekorrels, terwijl de bruinvleugel- of witvleugelfactor zich beperkt tot een bepaald deel van het oxyderende melanine.

Nu de vraag: wat is het verband tussen de witvleugelfactor en de reductiefactoren (grijsvleugel en diepovergoten). Vormen deze factoren werkelijk een multiple allelomorfe reeks, zoals Taylor in zijn boekje „Genetics for the Budgerigarbreeder” veronderstelde en gezien de kweekresultaten tamelijk aannemelijk was, of is er iets anders gaande, wat ik alreeds veronderstelde en dat nu door het vederstructuuronderzoek versterkt wordt. Afgaand op het onderzoek van de vederstructuur zou ik tot de conclusie komen dat de witvleugelfactor een geheel aparte factor is van de grijsvleugelfactor, dus daarvan geheel onafhankelijk vererft. In dat laatste geval zullen dan uit de paring grijsvleugel $\times$ witvleugel allemaal normale jongen moeten komen, maar we weten dat we uit deze paring volkleur grijsvleugels kweken. Dus moet er een zeker verband zijn tussen de witvleugel- en de reductiefactoren. We zeggen: de grijze vleugeltkening is dominant over het ontbreken van de vleugeltkening en de volle lichaamskleur is dominant over de opgebleekte lichaamskleur van de grijsvleugels.

In dit artikel zullen we ons in verdere theoretische mogelijkheden niet verdiepen, daar deze toch niets veranderen aan de praktische kweekuitkomsten. Wat wel belangrijk is, is een geheel nieuwe aanpak van de witvleugelkweek. Hoe kweek is goede witvleugels en wat moet er bij de keuring van deze variant geëist worden?

Om de witvleugel zo schoon mogelijk te krijgen, wordt wel de paring witvleugel $\times$ diepovergoten gepropageerd, maar het grote bezwaar daartegen is het opbleken van de lichaamskleur en de kleur van de wangvlek. Persoonlijk acht ik een strak doorgevoerde scheiding van de witvleugel- en de reductiefactoren een eerste vereiste en de paring witvleugel $\times$ normaal te verkiezen. De voor deze kweek gebruikte normale moet aan twee eisen voldoen; ten eerste de lichaamskleur moet zo diep mogelijk zijn, hetzij groen, blauw of violet. Vogels met een ook maar enigszins fletse lichaamskleur moeten voor deze kweek uitgeschakeld worden.

De tweede eis is dat deze normale zuiver verervend moet zijn en dus niet split voor één van de reductiefactoren. Om dit uit te vinden is een proefparing met een grijsvleugel of diepovergoten noodzakelijk. Zodra uit de paring normaal $\times$ grijsvleugel (of diepovergoten) ook maar één grijsvleugel of diepovergoten

NIEUW

insectenvoer geel
groen
honingvoer grof
briljant honing
universeelvoer populair
briljant droog
briljant vet • universeelvoer

Cédé VOGELVOEDERS

TILBURG, LANGESTRAAT 104, TEL. 013-423156

**Beavita
voor ruiers**

Antirui vitaminen om de vorming van een gezonde vedertool te activeren. Beavita bevat het vitamine B complex en is makkelijk oplosbaar in water.

verkrijgbaar bij uw dierenzaak **beaphar** de huisvriend van uw huisdier.

Beaphar Raalte

NIEUW!

**PARADISO - KOMECO
ZELFBOUW VOLIERES**

Geheel metalen zelfbouw kamervolières van genormaliseerde elementen. Steeds uit te breiden en onder te verdelen. Twee standaard-uitvoeringen met on-eindig veel combinatiemogelijkheden. Het past altijd! Gegarandeerd!

PARADISO-KOMECO VOLIÈRE geen kool, maar een echte vogelwoning!

Roestvrij, morsvrij, en hygiënisch. Waterdichte schuiflade. Gemakkelijk toegankelijk, veilig af te sluiten. Geen zichtbelemmering!

Montage? Het werk van een ogenblik. Geen gereedschappen nodig!

Stuur de BON of schrijf een briefkaart aan:

Metaalwarenfabriek Huls Kamp n.v.
KOMECO-DIVISION
POSTBUS 92 1c ALKMAAR

BON Zend mij Uw rijk geïllustreerde prospectus met technische beschrijving en prijzlijst van de **PARADISO-KOMECO ZELFBOUW VOLIÈRES**

Naam: .....

Adres: .....

Plaats: .....

EEN ONSMAKELIJK
PRAATJE OVER EEN
SMAKELIJK VOGELDIEET;
DANK ZIJ
VETTE KORREL
GEEN PLAKKERIGE EN
DUNNE MESTHEER.

PRIJS PER KG F. 2,95

* UW WINKELIER
HEEFT HET.

VETTE KORREL

Import:

Vic van Heeswijk Veghel Sluisstraat 41
Postbus 63 Telefoon (0 4130) 6 40 59

komt, is deze normale **niet** geschikt voor de witvleugelkweek.

De paring witvleugel X normaal geeft 100% normaal/witvleugel. Deze jongen, het tweede jaar teruggepaard aan de witvleugel ouder geeft 50% normaal/witvleugel en 50% witvleugel. De split jongen uit het eerste jaar onderling gepaard geeft 25% normaal; 50% normaal/witvleugel en 25% witvleugel.

De lichaamskleur van de geel- of witvleugels zal diep groen-blauw of violet moeten zijn, bij een ideale geel- of witvleugel zal de ondulatietekening op de vleugels geelgroen, of wit met een blauw of violet waas zijn. Bij een imperfecte werking van de witvleugelfactor zal de ondulatietekening grijsig zijn, iedere factor is nu eenmaal in zijn werking variabel en het ideaal zal moeilijk te bereiken zijn.

Bij de keuring zal gelet moeten worden op een li-

chaamskleur die gelijk is aan die van een goed gekleurde normale parkiet, datzelfde geldt voor de kleur van de wangvlek. De beoordeling van de vleugeltekening zal tamelijk soepel moeten geschieden, waarbij iedere keurmeester het foutieve ideaalbeeld van een zuiver gele of witte vleugel maar uit zijn bol moet zetten. De keelstippen geven eigenlijk het beste de sterkte van de witvleugelfactor aan; des te minder de keelstippen zichtbaar zijn, des te beter de vleugelkleur.

Eén ding moet niet vergeten worden. Het inkweken van de grijsvleugel- of de diep overgoten factor in een stam witvleugels is funest. Onherroepelijk loopt de lichaamskleur terug. Door selectie in de stam witvleugels zal de vleugelkleur langzamerhand verbeterd moeten worden, maar nogmaals, eis niet het onmogelijke.

HERZIENING KEURBRIEFJE VOOR TROPEN, GROTE PARKIETEN, EUR. VOGELS, BASTAARDEN, DUIVEN EN KWARTELS

Naarmate de kweek van vele vogelsoorten zich verder ontwikkelt, zal ook het keursysteem zich daarbij moeten aanpassen. Met de huidige ontwikkeling van de kweek van bovengenoemde soorten zijn we nu in het stadium gekomen dat de keuring aangepast moet worden. Min of meer vloeit dat voort uit de standaardisering van de opgetreden en nog op te treden mutaties en een goede kleuromschrijving van de wildvormen. Het zou geen blijk van een vooruitstrevend beleid geven als we wel de standaardisering zouden invoeren, maar niet de keuring daarbij zouden aanpassen. Een gelijktijdige invoering van deze verandering is een logische handeling, tot nu toe was het een conditiekeuring en nu zowel de standaardvogels en de niet-gestandaardiseerde vogels. De uitgave van de standaard voor agaporniden, neophema's Australische parkieten, zilver- en loodbekjes, Chin. dwergkwartels en diamantduiven zal het werk van de keurmeester verlichten, daar deze standaard en kleuromschrijving van de meest voorkomende soorten zal bevatten. De uitgave in een ringband vergemakkelijkt eventuele aanvulling. Het keurbriefje is ingedeeld in 2 schalen, schaal 1 voor alle getekende vogels, schaal 2 voor alle effen vogels (vogels zonder tekening). In schaal 2 worden de twee onderste rubrieken kleur en tekening samengetrokken.

De consequentie van de invoering van de nieuwe standaard en aangepast keurbriefje zal een verzwaaring van de keureisen betekenen, daar we nu aan de hand van een omschreven kleurstandaard de kleur- en tekeningsfouten reëel kunnen beoordelen. Dit zal onherroepelijk in de loop der jaren kwaliteitsverbetering in de hand werken, daar zo een scherper en duidelijk omschreven keursysteem altijd een groep serieuze kwekers zal stimuleren om tot kwa-

liteitsverbetering te komen. Vooral daar zij, evenals de keurmeesters, kunnen beschikken over deze standaard en aan de hand daarvan hun kweekprogramma kunnen en zullen aanpassen, iets wat de praktijk ons toch wel heeft geleerd. Wij denken bijv. aan de kwaliteitsverbetering bij de grasparkieten en de zebra-vinken.

Wel willen wij u erop wijzen dat dit keurbriefje met ingang van het keur seizoen 1974 in werking zal treden en dat hiermee het oude gele tropenkeurbriefje ongeldig is verklaard. Mocht u het een en ander niet duidelijk zijn, kunt u zich te allen tijde wenden tot de Technische Commissie tropen en parkieten etc.

NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

Keurlijst Tropen, grote parkieten, Eur. vogels duiven, kwartels en bastaarden.

Inzender: _____
Kleur/soort: _____

Gekend vogels	Ring nr.			
Schaal nr.				
Schaal	Kool nr.			
1 3				
30 30	Formaat, model, houding, combinatie			
10 10	Poten en armen			
10 10	Beveiling			
20 50	Kleur en kleurafmeten			
20	Kop, vleugel, staart en lichaamskleuring			
Totaal				
Eenhedenpunten				
Totaal generaal				

REMERKINGEN:

Veranderingen maken dit keuringrapport ongeldig.

Datum:

De Keurmeester:

KENT U PIET VAN VLIET?

Waar blijft de tijd!? Het is al weer heel wat jaartjes geleden, dat ik ergens in Indonesië op een 'platje' (veranda) een lekker splitje zat te drinken bij kennissen en toen een eigenaardig gefluit hoorde. Het klonk ongeveer als 'pie-oe-wiet', 'pie-oe-wiet'. Ik vroeg m'n gastheer wat voor een vogel dat was en het antwoord luidde: 'Dat is een Piet van Vliet, een koekoeksoort, die hier vrij veel voorkomt. Je hebt er twee: een Grote en een Kleine Piet van Vliet. Ze danken hun naam aan hun roep, waaruit je met een pletsie fantasie Piet van Vliet kunt opmaken. Er is nóg een koekoek, die 'Piet van Vliet' roept, maar die is hier veel zeldzamer. Dat is de Rosbruine Lijsterkoekoek.'

Zo, dat wist ik dan weer. Later ben ik naarstig gaan speuren in de literatuur en ook heb ik getracht de Piet van Vliets in het wild te observeren. De Grote en de Kleine heb ik geregeld kunnen zien, maar nooit kreeg ik de Rosbruine Lijsterkoekoek in de kijker. Volgens de mij ten dienste staande lectuur zijn de volgende kenmerken het beste bruikbaar om ze uit elkaar te houden:

kleine Piet van Vliet (*Cacomantis merulinus lanceolatus*): gehele kop, keel en borst asgrijs; de overige onderdelen licht roestbruin; rug en vleugeldekveren bruin met een ietwat bronskleurige gloed;

grote Piet van Vliet (*Cacomantis variolosus sepulchralis*): maakt over het algemeen een donkerder indruk; kop, mantel, rug en vleugeldekveren bruin-grijs; vleugels donkerbruin met eveneens een bronskleurige glans, maar groenachtiger dan bij de Kleine Piet van Vliet; wangen, zijkanten van de hals en de kin asgrijs; de rest van de onderdelen roodbruin;

rosbruine lijsterkoekoek (*Cacomantis sonnerati musicus*): over het gehele lichaam fijne streepjes; bovendelen rossig bruin met zwarte dwarsbandjes; de rest van de onderdelen roodbruin.

Behalve de 'piet-van-vliet'-roep hebben deze drie koekoeken nog heel wat andere noten op hun zang.

Zo laat de Kleine Piet van Vliet vaak een geluid horen, dat bestaat uit vier tonen van vrijwel gelijke hoogte, gevolgd door een veel hogere, die het begin is van een aflopende, 'wegstervende' toonladder. Het bekende 'piet-van-vliet' kan men niet alleen overdag, maar ook voor zonsopkomst en in de nachtelijke uren beluisteren. Soms is het werkelijk irriterend en kan het op iemands zenuwen werken! W. Groeneveldt schrijft in 'Indische vogels' zelfs: 'Voor mensen, die lijden aan slapeloosheid, wordt het een onduidbare plaag.' (Dat kan ik me levendig indenken! Ik heb het wel vaker verteld, maar toen wij in de duinen bij Hoek van Holland woonden, huisden er diverse nachtegalen rond ons huis. Als die mannetjes 's nachts tegen elkaar 'op gingen boksen' met hun zang, was dat werkelijk wel eens te veel van het goede en zeiden we ook wel tegen elkaar: 'Ik wilde dat ze nu eindelijk de snavel eens op elkaar hielden!')

Op Java wordt de Piet van Vliet beschouwd als een regenvoorspeller, maar dat komt lang niet altijd uit. Soms riep deze vogel in de buurt van Soerabaia achter elkaar ik weet niet hoe vaak zijn naam, maar de regen kwam eerst maanden later. De meeste inlanders hadden een broertje dood aan de Piet van Vliet, want zij beschouwen hem als een ongeluksvogel en zelfs waren er Europeanen, die niks van het dier moesten hebben. Belachelijk uiteraard, maar hoeveel mensen zijn er tegenwoordig nog die uilen beschouwen als ongeluk-brengers? Talloze!

Deze koekoeken bouwen zelf geen nest en leggen hun eieren in de nesten van andere vogels, zoals we dat ook zien bij onze bloedeigen koekoek, *Cuculus canorus*. Pleegouders zijn vaak dwergbuulbuuls, snij-dervogels, klauwierien enz.

Het voedsel bestaat voornamelijk uit insecten en vooral de grote harige rupsen worden met smaak geconsumeerd.

De

se

BEGIN VAN HET EINDE

In een Duits vogelblad lezen wij een artikel van de hand van Hansjoachim Mitsch uit Berlijn. Hij trad in het geweer tegen vogel- en dierenbescherming zoals deze in Duitsland meent te moeten opereren en zette daarbij enige zinnige zaken op een rijtje die ook voor ons van belang zijn.

Hij begint zijn verhaal met te vertellen dat hij even geleden een bezoek had gebracht aan een fervent vogelbeschermer. Deze had kort daarvoor een reis naar Kenia gemaakt en opgetogen vertelde hij daarover. Tijdens het gesprek viel het oog van Mitsch op een prullenmand die was vervaardigd van een geprepareerde olifantepoot. Aan 'n wand van de huiskamer hingen enkele vliegenmeppers gemaakt van antilopestaarten. Hij ergerde zich daar hevig aan, en met recht. Het is volkomen inconsequent om als principieel vogel-, dus dierenbeschermer dergelijke souvenirs te kopen. De trotse bezitter zal zich nauwelijks hebben gerealiseerd dat hij met deze aankopen alleen maar de zak heeft gespekt van keiharde handelaren. Het is onvoorstelbaar in welke hoeveelheden dergelijke produkten door Amerikanen en Europeanen worden gekocht.

Neem bijvoorbeeld de rotspinguïns. Deze hebben twee fraai geel gekleurde vlekken aan de kop. Wat doet men nu? De dieren worden doodgeslagen, geschalpeerd en van de huid van de kop worden „prachtige“ kleedjes gemaakt. De restanten van het dier kunnen verrotten. Zo zijn er talloze voorbeelden. In de betreffende landen doet men er weinig aan om deze handel te verbieden. Waarom ook? Alles brengt deviezen op.

West-Duitsland behoort, zo gaat Mitsch verder, tot een der grootste importeurs van vogels. Gebleken is dat miljoenen mensen in de loop van de jaren in het bezit zijn gekomen van een zangvogel. Bij de meesten gaat het niet om de kweek maar slechts om de **liefde** van het dier. Men wil de natuur in huis hebben...

Bekend is ook dat overrijverige dierenbeschermers het liefst het houden van vogels zouden willen verbieden. Zij wijzen op de miljoenen geïmporteerde vogels die aan de massaconsumptie ten offer vallen. Hier nu scheiden onze wegen zich, zegt hij. Hij stelt voor om uitsluitend gedomesticeerde vogels ter beschikking te stellen van de „leken“ en alle andere soorten voor de echte vogelliefhebbers, waarvan het aantal in West-Duitsland kan worden gesteld op 30.000. Hij vindt het verschrikkelijk dat zoveel vruchten- en insekteneters door die zogenaamde leken in korte tijd worden doodgevoerd. Zij waren beslist beter af geweest met zaadeters.

Als echte liefhebber heeft hij er niets op tegen dat importen van tropische vogels worden gecontingenteerd. De uitvoerende landen meten vaak met twee maten. Met de ene treffen ze beschermende maatregelen, met de andere laten ze omvangrijke exporten toe. De honger naar deviezen is groot. Een honger die de werkelijke honger van de bevolking moet stillen.

Andere feiten zijn ook vast te stellen in eigen land en andere geciviliseerde landen van Europa. In Duitsland worden jaarlijks 400.000 eenden en ganzen

door de jagers neergeknald. En wat hebben we in Italië bereikt? Al onze protesten gaan de regeringsprullenmand in. De moord op miljoenen trekvogels gaat gewoon door. De leges aan jachtvergunningen loopt immers ook in de miljoenen...

Wat hebben eigenlijk internationale afspraken voor zin als vele landen zich daaraan niet houden? Er zijn wereldomvattende organisaties op het gebied van dierenbescherming. Zij bestaan voor een goed deel uit mensen met eerbiedwaardige titels, maar ook zij zijn in feite machteloos.

Wat voor betekenis heeft dierenbescherming in feite als steeds geconstateerd moet worden dat als bijvoorbeeld op een plek in de wereld olie wordt gevonden men zich van de natuur niets aantrekt? Zo is de hand over hand toenemende ontbossing voor alle vogel- en dierenleven veel en veel erger dan de primitieve drang van de jagers om op alles te knallen. Op die manier ontstaan er bedreigde diersoorten bij de vleet. Wildparken en dierentuinen zijn in, want daar kunnen we de zaak mee redden. In de pers wordt dikwijls gesteld dat de dierentuinen in staat zijn bedreigde diersoorten in stand te houden. Vergeet het maar...

Een praktisch voorbeeld:

Het grote eiland Madagascar werd in de loop der jaren voor 4/5 deel ontbost en daardoor werd de aldaar aanwezige zeer interessante dierenwereld voor het grootste deel vernietigd. In het overblijvende 1/5 deel is nu alles samengeperst. Ook hier is de uitroeiing een kwestie van tijd. En nu zou ik graag willen weten: in welke dierentuin vinden we de bijzondere vogels uit Madagascar?

Men heft vreugdezang aan wanneer de kweek van één soort is gelukt, maar zijn ze al enkele tientallen jaren achtereen gelukt? Er zijn vogelrassen met 200 en meer soorten. Welke dierentuin kweekt regelmatig met slechts 6 of 7 van die soorten? Welke dierentuin heeft nog plaats om slechts een bescheiden deel van de met uitroeiing bedreigde soorten op te nemen?

Het volgende heeft Prof. Grzimek gezegd: „Afgezien van enkele mooie kweekresultaten in de dierentuinen zullen toch vele soorten dieren alieen maar door ruimtegebrek „buiten“ moeten blijven.“

Mitsch twijfelt overigens ook nog aan de educatieve waarde van een dierentuin. De meeste bezoekers gaan eerst naar de apen, dan naar de grote roofdieren, giraffen en olifanten. Dit gebeurt allemaal als ontspanning en voor de overige dieren interesseert men zich praktisch niet.

Hij besluit zijn artikel met de vogel- en dierenbeschermers erop te wijzen zich eens met de werkelijke problemen te gaan bezighouden en te stoppen met het gehakketak tegen de echte vogelliefhebbers. Wij van onze kant zouden hieraan dit willen toevoegen: Het is goed om over al deze zaken onze gedachten eens te laten gaan en in ernstige overweging te nemen wat wij daaraan kunnen doen. Ons zoveel mogelijk gaan toeleggen uitsluitend op het kweken van vogels is in elk geval wel een belangrijke taakstelling.

ZONLICHT

UIT UW STOPKONTAKT
DAT IS . . .

TRUE-LITE

voor gelukkige vogels

De enige – gepatenteerde – buislamp met het volledige zonnespectrum incl. het heilzame ultra-violet. Onontbeerlijk voor de vitaliteit van Uw vogels. TRUE-LITE past in normale balkarmaturen van 15, 20, 30, 40 en 65 W.

Vraag inlichtingen bij de dierenhandel of de importeur:
HARTEVELD HOOS & HEIJERMANS B.V.
Mathenesserlaan 299 - Rotterdam - Tel. (010) 23 58 35

P. J. de Penning

GROENVLEUGELDUIF

(Geslacht *Chalcophaps*)

Van de groenvleugelduif bestaan vele geografische rassen. Zij komen voor vanaf Noord-India, Hainan, over de Soenda-eilanden en de Philippijnen tot Zuidoost-Nieuw-Guinea en Oost- en Noord-Australië. De meest ingevoerde soorten zijn wel de -indica; *chrysochloria* en de -natalis philipinus. Respectievelijk de Indische, Australische en Philippijnse groenvleugelduif.

De kleur wijkt onderling slechts weinig af. Het zijn voornamelijk bosbewoners. Ze zoeken hun voedsel op de grond bijeen, waarbij ze soms vlak bij menselijke nederzettingen komen.

Vliegen doen ze zeer snel en zwenken daarbij met grote snelheid om bomen en struiken heen.

Het zijn uitstekende volièrevogels, maar ze moeten over een grote volière kunnen beschikken. Groenvleugelduiven onderkennen echter het gaas niet als een hindernis, en het kan daardoor voorkomen dat er een duif met volle vaart tegenaan vliegt. Dat kan zware verwondingen of zelfs de dood tot gevolg hebben. Om dit te voorkomen, kan men enkele klimplanten tegen het gaas laten groeien.

In de volière plant men enkele struiken en bomen met veel horizontale takken. Zij bewegen zich handig over de takken en lopen in lengterichting over heel dunne twigen.

Groenvleugelduiven zijn heel verdraagzaam tegenover andere duivesoorten en vogels, en ze kweken gemakkelijk en goed.

Hun lokroep wordt soms urenlang herhaald. Het klinkt als een nasaal en buiksprekerachtig hoeoen-hoeoen-hoeoen-hoeoen, met een bijna zuivere sinustoon (zonder boventoon). Dit geluid is moeilijk te lokaliseren, zodat men soms niet weet vanwaar het komt.

Ze bouwen een nogal omvangrijk nest in een korfje of bakje dat hoog in de volière aangebracht moet zijn.

De broedduur is 14 dagen, waarna de jongen 12-13 dagen op het nest verblijven. Zij worden vrijwel altijd voorbeeldig grootgebracht.

De voeding komt overeen met die van de bronsvleugelduiven, maar ze geven wel de voorkeur aan hennep, gebroken pinda's en gebroken zonnepitten. Ook eten ze weekvoer, ei, meelwormen en diverse bessen.

Groenvleugelduiven hebben de naam enigszins saaië vogels te zijn, doordat ze soms urenlang op dezelfde plaats kunnen zitten.

Maar maken die verschillende eigenschappen van onze vogels de liefhebberij niet aantrekkelijk?

MIJN KWEK MET GOULDAMADINES

Naar aanleiding van en op verzoek van de heer Berson om reacties op zijn artikel over de gouldkweek in het mei-nummer wil ik graag mijn bijdrage leveren.

Ik geloof dat elke gouldkweker (of -bezitter! het is vergaan als de heer Berson; wanneer je voor het eerst deze vogels ziet, raak je in vervoering en heb je maar één wens: om ook deze prachtige vogels te bezitten. En zo verging het mij ook, zo'n twintig jaar geleden. Daar de prijs van nu en toen niet zo veel verschil geeft te zien, was het in die tijd echt wel even sparen.

Door een gemaakte vakantiereis kreeg ik destijds kennis aan een importeur en het was fascinerend te zien toen de lopers vol goulds en andere prachtvinken werden geopend en je deze prachtige vogels bij honderden voor je zag. Ze waren kennelijk kerngezond, want ik herinner me nog goed hoe met-één al vele mannen zaten te balsen voor de poppen. Zo begon voor mij de gouldkweek. Deze vogels moesten uiteraard bij vrij hoge temperaturen worden gehouden en verwarmde kweekruimten waren toen maar voor enkele liefhebbers weggelegd. Door de komst van ons aardgas en uiteraard de hoogconjunctuur is hierin veel veranderd. De kweek moest vroeger dan ook vaak in de huiskamer plaatsvinden, maar met een bontjas voor moeder de vrouw in 't vooruitzicht gesteld uit de opbrengst van de jonge goulds lukte dat ook nog. Nou, die bontjas is er inmiddels gekomen, maar niet uit de opbrengst van de vogels.

Met andere woorden, dat kweken ging niet zo hard van stapel. Veel sterfte onder oude vogels en vooral ook onder jonge goulds tijdens de rui. Ditzelfde verschijnsel deed zich ook voor bij de spitsstaartamadines. Toch worden de goulds tegenwoordig massaal gekweekt en aangeboden in de advertenties. Hieruit zouden we mogen concluderen dat het geen probleem-vogel meer is.

Ik geloof ook stellig dat die problemen niet al te groot meer zijn. Maar met de kweek van goulds moet men dacht ik enkele regels in acht nemen, althans dat zijn mijn ervaringen.

Enkele wil ik hierbij noemen:

1. Bij kookweek niet te kleine broedkooien, daar de oude vogels dan gauw te vet worden en dan ook meer last hebben van legnood.
2. De jonge goulds pas van de ouders scheiden als de lichtgevende papillen in de mondhoeken verdwenen zijn.
3. De jonge goulds daarna niet samen huisvesten met andere vogels, daar rust tijdens de rui heel belangrijk is. En in een vluchtje met jonge goulds heerst rust, de jonge mannen zitten vaak wat te murmelen of laten af en toe een hoge fluittoon horen, maar voor de rest zitten ze naast elkaar op de stok en vliegen maar weinig, vergeleken met b.v. spitsstaarten e.d. Doet men er andere vogels bij, dan is ook die rust verstoord.
4. Naast zaad en water ook trosgierst en verse onkruiden verstrekken, want daar zijn ze verzot op.
5. Tijdens de rui, het op kleur komen, moeten jonge goulds niet verhuizen. Het op kleur komen stagneert dan en zal pas bij de volgende rui verder gaan.

Daarom wil dat niet zeggen, dat niet op kleur zijnde goulds niet teelbaar zijn, want als ze die leeftijd hebben worden ze toch broedrijp en brengen ook hun jongen wel groot.

Dit zijn zo enkele van mijn ervaringen. Sterfte komt dan praktisch niet voor en de jonge vogels zijn binnen een half jaar op kleur; de poppen meestal iets eerder dan de mannen.

Over het gebruik van Japanse meeuwen bij de gouldkweek kan men van mening verschillen en ik durf ook niet te beweren dat de jonge goulds door

pleegouders grootgebracht kwalitatief minder zouden zijn, maar om deze prachtige vogels als legkippen te gebruiken, stuit dacht ik elke rechtgeaarde liefhebber tegen de borst en het overleggen van de eitjes moet dan ook een noodmaatregel blijven.

Tot en met de afgelopen winter kweekte ik altijd met goulds in de wintermaanden, zo ongeveer van september t/m februari.

Uiteraard in een verwarmde kweekruimte met een constante temperatuur van 22°C. Omdat ik alleen de beschikking had over hoofdzakelijk te jonge vogels, kwamen er niet al te veel jongen.

Daar ik toch aardig in de goulds zat, en ik van mening was dat mijn goulds wel tegen een stootje konden, deed ik begin mei '74 twee paartjes in de buitenvolière, waarin toch al vrij veel andere vogels waren ondergebracht.

Aansluitend aan deze buitenvolière van 4 meter lang, 0,80 meter diep en 2 meter hoog, bevindt zich een nachthok van bijna 1 m³ in het verwarmde kweekhok. Ik vond dit wel gunstig voor de goulds, omdat ze altijd bij guur weer even naar binnen kunnen om „de handen te warmen“. Ze waren dan ook wel zo verstandig om hun nest te bouwen in de twee nestkastjes in het nachthok. Reeds op 24 mei en 28 mei hadden beide koppels het eerste ei. Dit werden resp.

5 en 4 eitjes. Het nestje van 5 was onbevruucht, het andere bevatte 4 bevruchte eitjes, waaruit 3 jongen, die slecht werden gevoerd en slechts een paar dagen in leven bleven.

Op 23 en 29 juni hadden beide koppels weer het eerste ei, wat resulteerde in een nestje van 3, waarvan 2 bevrucht en ook 2 jongen en het andere nest 4 eitjes, 3 bevrucht en waaruit eveneens 2 jongen geboren werden. Ik kreeg de indruk dat de oude goulds nu waren gewend in de volièr, waar ze zich veel ophouden.

Het valt me op, dat het gedragspatroon van die goulds anders is dan van die in de broedkooi zitten. Vooral de voedselopname is anders. Over het algemeen is het zo dat de goulds in broedkooien praktisch alleen zaad en water nemen, met wat trosgerst. Die in de volièr eten veel gekiemd zaad en vooral sla en eivoer, wat ze in de kooi bij mij niet aankijken. Vooral op het binnenste van de kropsia, waar het melksap in zit, zijn ze verzot. Ook scharrelen ze op de volièrebodem, en zoeken ze wat van hun gading is.

Als de heer Berson schrijft dat goulds in de buitenvolièr pas optimaal tot hun recht komen, dan ben ik het daar roerend mee eens. Vooral als de zon schijnt op de glanzende veren is het een lust voor het oog.

De oudste jongen vliegen reeds al bedelend achter de ouders aan in de volièr en weten zich aardig te redden. Ze lijken me ook forsere dan jonge goulds die in kooien opgroeien. Wellicht komt dit ook doordat de ouders veelzijdiger voedsel opnemen.

Of deze jonge goulds in de volièr sneller op kleur komen weet ik nog niet, maar ik vrees van niet. Toch wil ik ook dit proberen, omdat je dan pas de vogels leert kennen.

De laatste vraag van de heer Berson, nl. of deze in de volièr geboren goulds later ook in niet te kleine broedkooien zelf goed hun jongen zullen grootbrengen durf ik zonder meer met „ja“ te beantwoorden! Resumerend kunnen we stellen dat de gouldamadine echt niet meer een probleem-vogel is, als we bepaalde punten maar in acht nemen. Ik ben stellig van mening dat als we zo goulds kweken, dat we sterkere en forsere vogels kweken, en al zal het aantal jongen aanvankelijk nog wat geringer zijn, op den duur zal ook dit beter worden. Om zijn rustige aard en mooie kleuren is het ook een bijzonder geschikte T.T.-vogel.

Tot de heer Berson en alle serieuze gouldkwekers zou ik willen zeggen: ga zo door, we zijn samen op de goede weg.

EEN DAGJE BIJ MERELS THUIS

Vandaag is het stemdag. Mijn horloge wijst tien uur in de ochtend; rechts in het vierkantje van het klokje staat het cijfer 28. Het dorpsvolk snippert vrije tijd om politiek te kunnen bedrijven. Over heel ons land is dat zo; iedereen doet zijn best, met een rood potlood de rechte man op zijn zetel te helpen. Als ik tijd over heb stem ik straks op Koekoek; ik ben gek op vogels. Inmiddels zit ik in een tochtig schuurtje de familie Turdus-merula stiekem te begluren; ook een soort politiek. Alle mensen en vogels geluk gewenst; van harte! Zit de vervulling er van in de politiek?

Of is politiek een partje; een bijzondere kunst om te doen geloven dat de tegenpartij waarheid te kort komt? Rijke wijndruifbergen belovend, boordevol geluk, straks reducerend tot niet te pruimen kauwtak? Hier stokt mijn mijmering.

Mevrouw Merula komt thuis; door een opening, uit het lood gezakte planken, glipt zij naar binnen. Zonder voedsel in de snep. Op een paar oude kranten, die als fundament dienen, heeft de familie het nest gebouwd. Het is dunkt mij een hele toer in deze schrale tijd hun drieling groot te brengen. 's Nachts vriest het behoorlijk; regenwormen blijven ondregronds en rupsen zijn nog schaars.

Om de schuur waait een kille noord-ooster. De eigenaar, voorzitter van de vogelveren-

ging „De Vriendschap“ te Heerde, is naar de stembus. Rondom het landelijk huisje fluiten mezen, roodborst en merels. In een ruime buitenvolière antwoorden kanaries met opgewekte prevelementjes.

Op een plank, een paar meter van de grond, liggen afgedankte tijdschriften en kranten. Juist, dat fundament, vol van wereldnieuws, is door de merelvrouw uitverkoren tot basis voor de wieg. Zonder enige twijfel heeft hij als merelman haar in die dagen „be-moedigd“ door zijn montere zang. Om ook een sprietje bouwstof aan te slepen is vermoedelijk zijn stand niet.

Uit het komvormige wiegje steken telkens slingerende vogelhalsjes pingelend omhoog. Een vogelleven dat ik vanuit de naast gelegen garage ongestoord kan bespieden. Op een afstand van circa twee meter staat bij het merelgezin een fototoestel met afstandsbediening plus een blitzlamp.

Opeens sluipt moeder merel, zich drukkend achter de kranten, langs de nestrand en koestert reeds de jongen voordat ik er goed erg in heb. Laat ze maar; 't is koud. Zonder ouderlijke toewijding wordt zelfs geen vogeltje volwassen. Scherp blaast de wind door de kieren; ik zet de kraag op. De merelman houd ik voor een geraffineerde „politicus“. De snavel vol wriemelend voedsel, strijkt hij neer naast de wieg. Moeder merel glijdt naar de grond; zij geeft hem gelegenheid de aangedragen voedselprop te distribueren (foto 1).

Hij bedenkt zich, hipt terug op de grond en schrokt de voedselprop in eigen krop. Dan vliegt hij in een fraal bloeiende ribes en fluit zijn hoogste meremelodie. Even later keert ook het wijfje terug. Zij blijkt niet zoveel voedsel te dragen, maar wel is het levend voer; pieren of rupsen; ik kan het niet goed zien. Pingelende halsjes gaan omhoog en het is boeiend te zien hoe moeder merel zo „billijk” mogelijk de voorraad verdeelt. Ofschoon ik de indruk krijg, dat de grootste bek op de langste hals, het hevigst bibberend mondje, de grootste brok krijgt (foto 2). Daarna volgt een spannende stilte. Ma merel

nijgt haar oor, om te vernemen of een van de baby's wellicht aan de „achterdeur” ook iets heeft af te geven. (foto 3)

Komt er inderdaad een bipsje naar boven, dat een vuile luiertje heeft, dan slikt moeder dat in „cellofaan” verpakte bundeltje mest onmiddellijk in. Zoals alle lijsterachtigen doen.

Vogelpolitiek?

Beslist niet! Moeder Natuur is wars van alle politiek. Zij is oprecht en vergist zich nooit. Nog wel bedankt, mevrouw Rorije. Bij de familie Turdus-merula heb ik een heerlijk dagje beleefd.

DE CHINESE GROENLING

De Chinese groenling (*Carduelis sinica*), waarvan u hier een gekleurde afbeelding ziet, heeft heel veel weg van onze inheemse groenling (*Carduelis chloris*). Het gelig groene van onze vogel is bij de „Chinees“ vervangen door bruin en ook bevindt zich aanzienlijk meer geel in de slagpennen en de staart. Tevens is hij een ietsje kleiner dan de chloris. Deze is namelijk van snavelpunt tot staartende 14½ cm, en de sinica meet ongeveer een halve cm minder. De Duitsers noemen deze groenling de Ostasiatische Grünfunck, de Britten kennen hem als Oriental Greenfinch, namen die voor zichzelf spreken. Het is namelijk zo dat onze groenling in Oost-Azië vervangen wordt door de sinica, maar uiteraard wel in overeenkomstige biotopen. Waarschijnlijk zult u zich herinneren dat in de meeste vogelboeken voor de groenling de wetenschappelijke naam *Chloris* in plaats van *Carduelis* wordt gebruikt. Dit was te danken aan de plumpe lichaamsbouw en de krachtige, dikke snavel. Omdat de Chinese groenling in snavelbouw, kleur en kleurpatroon de kenmerken van de groenling met die van de putter verenigt, heeft men de groenlingen in hetzelfde geslacht als de putter geplaatst en niet meer in een apart (*chloris*). Het zal u bekend zijn dat groenlingen – en dat geldt ook voor de Chinese – uitstekend geschikt zijn als volièrevogels. Voor een beginnend vogelaar zijn ze zelfs aan te raden. Ook broeden ze in gevangenschap naar hartelust, waarbij nu eens een zelf gebouwd nestje in een struik of iets dergelijks wordt benut, terwijl ze ook vaak genoeg nemen met een open broedkastje, het standpunt huldigend „het gemak dient ook de groenling“. Ziet u kans een oud merelnest – en niet een in gebruik zijnd – te bemachtigen en kunt u dit op een geschikt plekje aanbrenge in de volière, dan is het wel vrij zeker dat de groenrokjes het zullen accepteren. (Zodra de bladeren van de bomen vallen, kunt u de oude nesten van de zwarte lijsters te kust en te keur verzamelen.)

Als de jongen eenmaal geboren zijn, worden ze uit de krop gevoed met voorgeweekte eterij. Hoewel in het begin allerlei insecten worden gesnapt en opgegeten door de oude vogels, is het gebruik van dit dierlijke voedsel niet strikt noodzakelijk. (Ik zal u zo meteen de ervaringen van een kweker meedelen.) Al vrij spoedig beginnen ze met onrijpe en gekiemde zaden, opfokvoer voor kanaries, in melk geweekt brood en droge zaden. Vooral zonnepitten worden zeer gewaardeerd. De jonge vogels kunnen heel wat aan; het zijn met recht echte hongerlijdertjes, die heel wat aan kunnen. Wees dus niet zuinig met het verstrekken van de nodige snavelkost.

Ik laat nu even een kweker aan het woord. „Na 15 dagen broeden hoorde ik een zwak gepiep, en toen de pop even het nest verliet, zag ik dat er 5 jongen waren. Als voer gebruikten ze tropisat- en volière-

zaad, veel halfrijpe gras- en onkruidzaden alsmede meelwormen. Opfokvoer en universeel werden niet aangeraakt. Als groenvoer: vogelmuur, sla, andijvie en spinazie. Ook van een appel, die ik had opgehangen, werd veel gebruik gemaakt. De jongen hadden harde, goedgevulde kroppen en groeiden uitstekend. Na 14 dagen verliet het eerste het nest, en twee dagen later volgden de andere.“ Tot zover de kweker.

Hoe gevarieerder het menu voor volwassen vogels, hoe beter, en aangeraden worden zonnebloempitten, maïs, tarwe, gerst, haver, hennep, diverse onkruidzaden alsmede groenvoer (dat reeds genoemd is door de kweker), bessen van cotoneaster (dwergmispel), meidoorn, lijsterbes en dergelijke.

Bij de kweek met groenlingen – dit geldt ook weer voor de Chinese – kunnen dikwijls kleurmutaties optreden, vaak bijzonder interessante kleurvariëteiten. Men kent tegenwoordig al lutino-afwijkingen, en deze zijn waarschijnlijk het talrijkst en verder grijs, isabel, crème, zilver en blauw! Een lutino is beslist een schoonheid! Het zwarte pigment is niet aanwezig; het dons onder de dekveren is licht beige, de snavel en de pootjes zijn roze en de ogen zijn rood.

Om nog even op de wilde „Chinees“ terug te komen: voedsel, gedrag, broedgewoonten en alles wat ermee samenhangt komen in grote trekken overeen met de in Europa, West-Azië en Noordwest-Afrika in het wild levende soort, ofwel „onze“ groenling, die ook wel vlasvink, greuninger, kersvink, groenvink, grunsel, greunvink, kornuut en keersvink wordt genoemd. Vaak is het zo: hoe meer streeknamen, hoe bekender een vogel is, en dat geldt stellig voor onze *Carduelis chloris*.

AGAPORNIS CANA CANA

door C. E. van Berkel

Op verschillende punten wijkt de agapornis cana nogal af van alle overige agaporniden. Zo ontbreekt bij deze soort, in tegenstelling tot alle andere, het rode carotinoïde volkomen. Het is een eenvoudig gekleurde vogel. De man heeft een grijze kop, hals en borst en is voor de rest groen. De pop mist alle grijs en is geheel groen van kleur. Daardoor is wel goed vast te stellen of men met een man of een pop te doen heeft. Dat eenvoudig gekleurd zijn wil overigens niet zeggen dat het een onopvallende agapornis is. Misschien wel door die weinige variatie aan kleur doet de parelgrijze tint welke de man laat zien het bijzonder goed en is dat, vergeleken bij de andere agaporniden, juist wél opvallend.

Ook qua formaat en kopvorm onderscheidt de cana zich van de andere agaporniden. Het kopje is naar verhouding klein en puntig terwijl de vogel over het geheel ook aanmerkelijk kleiner is.

Ze komen voor op Madagaskar, een klein eiland aan de oostkust van Afrika, en hebben daar, wat de agapornissen betreft, het alleenheerschap.

Het zijn bewoners van het open woud waar ze, vooral buiten de broedtijd, in kleine groepjes optrekken. Het komt niettemin ook wel voor dat er vrij grote zwermen ontstaan, zo'n 100 tot 150 stuks, die dan „neervallen” op de rijstvelden en er zich te goed doen aan het rijpende gewas. Vandaar dat ze door de rijstverbouwers niet als populaire vogels worden aangemerkt. Vaak met grove middelen worden ze bestreden teneinde de oogst te beschermen.

Tijdens de broedtijd leven ze voornamelijk paars-

gewijs. Bij deze soort is dus geen sprake van koloniebroed. Om die reden kan het dan nog wel eens voorkomen dat er in de voliëres flinke vechtpartijen ontstaan, vooral tussen de popjes, wanneer er meer dan één koppel in een vlucht wordt gehouden.

Van stukjes schors en reepjes bladeren wordt in holten van bomen en dikke takken een nest vervaardigd. De vogels steken het materiaal daarvoor tussen rug- en stuitveren en transporteren dat op die wijze naar de uitgekozen holte. Daarin schudden ze zich uit en rangschikken het. Het spreekt voor zich dat deze wijze van transport veel materiaalverlies met zich brengt. Waarnemers vonden het opvallend dat het onderweg verloren materiaal niet meer werd teruggehaald. Steeds namen ze nieuw en „vers” en lieten het verloren voor wat het was. Wanneer er voldoende nestmateriaal in de holte aanwezig is, wordt daarin een kuiltje gemaakt dat met zachte plantaardige delen wordt gestoffeerd. In dat kuiltje legt het popje, meestal om de dag, haar eieren. Direct nadat het eerste ei is gelegd begint zij te broeden. Ze doet dat zeer consequent en zij laat zich gedurende de broedperiode niet of nauwelijks meer zien. De man houdt in de omgeving trouw de wacht, verdedigt zijn gebiedje en brengt zijn eega regelmatig wat snavelkost. Daarbij komt het wel voor dat hij wat langer in het nest blijft dan de tijd die hij nodig heeft om het voedsel over te dragen. Dit is dan kennelijk alleen maar om zijn vrouwtje wat gezelschap te houden want aan het broedproces neemt hij niet daadwerkelijk deel.

UIT VOORRAAD LEVERBAAR

meer dan 15.000 BEKERS, 20.000 ME-
DAILLES, 10.000 STANDAARDS, 100.000
VAANTJES en vele duizenden andere
artikelen.

**NEDERLANDS GROOTSTE EN GOED-
KOOPSTE SPORTPRIJZENFABRIEK**

OOSTERBEEK'S SPORTPRIJZEN

Industrieterein DE KRONKELS
BUNSCHOTEN - Tel. 03499 - 1871

Telefoneer of bezoek onze showroom.
GRATIS KATALOGUS

EDELCHEMIE B.V. PANHEEL

vecht voor een schoner milieu

Fabriceert: NEOFLEX-E-3-X, de beproefde
frisse INSECTENDODENDE verf voor uw
hokken, voliëre, broednesten etc.
Het gebruik van insecticide is 100x minder.

Nu ook verkrijgbaar via uw vereniging

NEVEX het nieuwe spuitmiddel op basis van
Pyrethrum. Niet schadelijk. In flessen van 1 liter.

Bel ons op:

telefoon 04756 - 21 19 of 04748 - 13 06.

'DE VOGELHORST'

Nieuwe Tonge, tel. 01875 - 457.

Wij bieden U aan: Grote collectie kooi-, vo-
liëre- en parkvogels o.a. kanaries, grote en
kleine parkieten, tamme papagaaien, lijsters,
troepialen, nachtegalen, sierfazanten, flamin-
go's, sieraenden, ganzen. Regelmatig zeld-
zame soorten voorradig. Wij kopen of rullen
Uw vogels in. Verkoop van broedmachines
(Succes). Verzending door geheel Nederland.
„DE VOGELHORST" te Nieuwe Tonge.
Duivenwaardsedijk 9, tel. 01875 - 457. Zondag
gesloten.

Wij hebben regelmatig voorradig
duizenden tropische vogels
Pracht vinken - Parkieten
Duiven - Kanaries - Papegaaien
Grote Parkieten

Wij importeren „Quiko", spec.
Opfok en Conditievoer voor
alle vogels!

Vogelhandel „BENNY SLAGERS"

Dorpsstraat 79 - Enter (Ov.)
Telef. 05478 - 682

's Zondags tot 2 uur.

GEZA SEPT

**Voorkomt en geneest
virusziekten en infecties.**

Een goedkoop en
afdoend middel dat
eenvoudig toegepast kan
worden:
enige druppels aan het
drinkwater toevoegen
is voldoende.

Populierstraat 121-123
Tel. 070-323930; Den Haag

**W. RUPPE
VAN DER VOORT**

„ANIMALI"

INTERNATIONAAL VOGEL- EN APENPARK

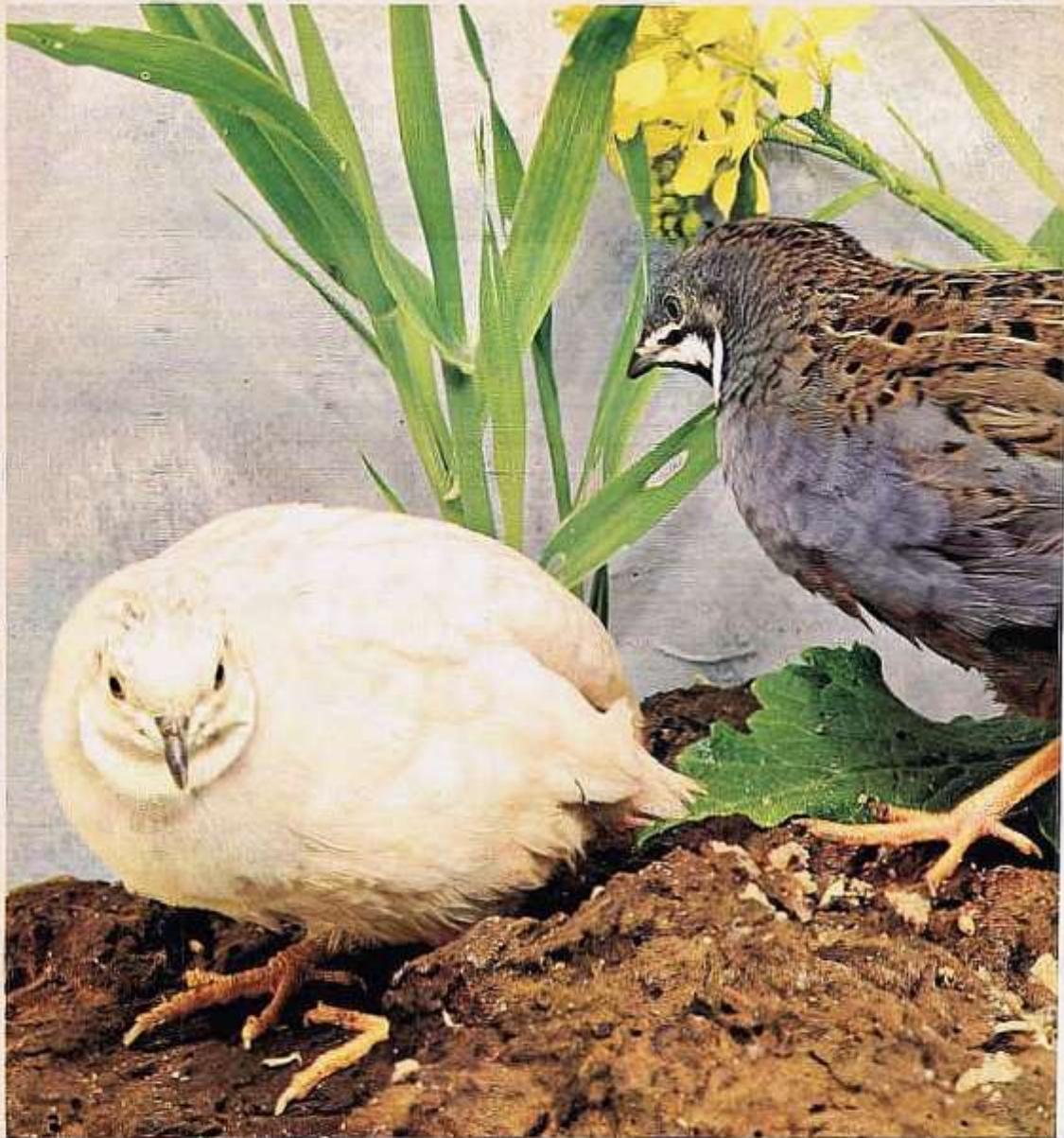
POSTBUS 291 - ROOSTENLAAN 303 - TELEFOON 040-113738 - EINDHOVEN

**STEEDS VOORRADIG EEN RUIME COLLECTIE
TROPISCHE EN ANDERE PARKVOGELS.**

Vraagt onze uitgebreide nieuwe prijslijst.

Vogelliefhebbers bezoekt ons park! — Verkoop ook gedurende het weekeinde.

De Chinese dwergkwartel, *Excalfactoria chinensis*, is afkomstig uit India en Zuidoost-China. Ze worden ontzettend veel gehouden en gekweekt en juist door die intensieve kweek zijn er verschillende mutaties ontstaan. We kennen thans de roodbruine, de cinnamon en de grijspastel, welke laatste we nog zilver noemen. Zowel de wildvorm als de mutaties zijn in een standaard omschreven en deze standaarden zijn op het bondsbureau verkrijgbaar.

Er is een duidelijk verschil tussen hen en haan. De beste kweekresultaten worden verkregen met het paarsgewijs kweken. Een haan met meerdere hennen geeft vaak wel meerdere bevruchte eitjes maar van goed broeden komt meestal minder terecht. Broeden doen ze graag op een beschut plekje en vandaar dat ze zich in een goed beplante volière het best thuis voelen.

Tijdens dit broedproces mag men de haan bij de hen laten. Wanneer de eieren zijn uitgekomen dienen we dan wel het paar en vooral de haan veelvuldig te observeren. Pikt hij naar de kuikentjes, dan is dat een teken dat hij ze niet accepteert. We zetten hem dan apart en wel zo dat hij de hen en haar kuikentjes toch kan zien. Na enige tijd, wanneer de kuikentjes wat meer ontwikkeld zijn en regelmatig achter moeder aantippen, kunnen we weer eens proberen de man bij vrouw en kroost te laten. Loopt hij dan van de kuikentjes weg dan hebben we het pleit gewonnen en behoeven we geen moeilijkheden meer te vrezen. Pikt hij echter weer naar het jonge grut dan opnieuw apart zetten en deze handelingen net zo lang volhouden tot het wél goed gaat.

Als opkvoeder geven we ze kuikenopkvoeder dat in

elke dierspecialzaak te koop is. Na enige dagen mogen de jongen ook wat gehakt groenvoer hebben.

Bij gebruik van een broedmachine moeten we daarin een temperatuur van 101 °F handhaven en de vochtigheidsgraad op ongeveer 70% houden.

Wanneer de eitjes zijn uitgekomen moeten we de jonge kuikentjes overbrengen naar de kunstmoeder. Een kunstmoeder kan een gewone houten en af te dekken kist zijn waarin we een warmtelamp hangen waaronder de kuikentjes zich kunnen scharen. De temperatuur in de kist moet de eerste dagen ongeveer 28 °C zijn. Op de bodem van de kist leggen we een jute doek of een oude handdoek.

De eerste 24 uur hebben de diertjes geen voedsel nodig, wel wat vocht, en we kunnen dan ook wat zgn. kroonkurkjes – u weet wel, die op melk- en bier-

flesjes zitten – gevuld met water daarin plaatsen. Er wel op toezien dat ze ook echt drinken en zo nodig de diertjes wegwijs maken. De volgende dag kunnen we in dergelijke kroonkurkjes ook kuikenopfokvoer geven. Na ongeveer 14 dagen moeten we door het omhoog halen van de lamp of wat meer toevoegen van buitenlucht de temperatuur terugbrengen. We doen dat geleidelijk aan en wel zo dat ze, wanneer ze ongeveer 4 weken oud zijn, naar buiten kunnen. Vanaf de 14de dag geleidelijk aan ook wat groter en grover zaad geven, alsmede wat grit. De bodem houden we zuiver en zonedig verwisselen we de „vloerbedekking”. Na plm. 3 weken kunnen we daarop ook zand uitstrooien en een niet te zware graszode neerleggen.

C. E. van Berkel

BOEKENNIEUWS

Waterslager
en harzer

Waterslager en harzer, houden, kweken, keuren, door **M. v. Woezik**.

Een boekje over onze zangkanaries door een van de grote experts, bij onze lezers goed bekend van de artikelen, die regelmatig in „Onze Vogels“ verschijnen. Alles met betrekking tot de harzers en waterslagers wordt maar duidelijk behandeld. Een bijzonder goed boekje, dat vooral voor de beginnende zangkweker van belang is.

De prijs bedraagt f 9,- en het kan worden besteld bij het Bondsbureau in Bergen op Zoom.

Die Natur
im
Jahreslauf

Die Natur im Jahreslauf, door Dietmar en Renate **Aichele** en Heinz-Werner en Annelies **Schwegler**.

Een prachtige, kleurrijke wegwijzer door de natuur. De auteurs besteden aandacht aan de geheimen van de natuur in de verschillende jaargetijden, zodat we meer bewust kunnen genieten van hetgeen de natuur te bieden heeft. Maar liefst 120 fraaie kleurenfoto's zijn in het boekje opgenomen.

Een uitgave van Kosmos Verlag in Stuttgart. Prijs: DM 7,80.

VOGELS IN
TUINEN EN
PARKEN

Vogels in tuinen en parken, door John Leigh-Pemberton, in een Nederlandse bewerking door **M. de Jong**.

Een klein boekje met korte beschrijvingen van ruim 40 vogels, die we in tuinen en parken kunnen aantreffen. Voor de beginner een goed boekje, mede door de mooie kleurafbeeldingen van de hand van de auteur.

Uitgave: Uitgeverij Helmond. Prijs: f 3,95.

Bird specialist

Vrijblijvend kunnen wij u aanbieden alle soorten kanaries, Australische prachtvinken, Afrikaanse vinken, Zuid Amerikaanse vinken, alle soorten parkietachtigen, diverse soorten toucans, siereendjes, kwartels, flamingo's, zwanen, papegaaien, ara's, enz. enz. Steeds duizenden vogels in voorraad.

Wij vragen te koop: alle soorten sier- en watervogels.

BLANKESTIJN'S VOGELHANDEL

Dahliastraat 39 - Veenendaal - Telefoon 08385 - 12367

FRANJEPOOTJES BESCHRIJVEN SIERLIJKE PIROUETTES

Midden in het dorp Ammernäs ligt een klein meertje waar de huwelijksceremonie zich afspeelt van de grauwe franjepootjes. Vlak erbij staat een zelfbedieningswinkel, de enige die het dorpje rijk is. Maar geen mens let op die watervlugge vogeltjes ter grootte van een spreek. Ze vinden hier bij hun terugkomst uit het zuiden begin juni een luilekkerland, want aan de oppervlakte van het water krioelt het van muggenlarfjes. Ze telden als priktollen in het rond om de nodige onrust te zaaien onder hun prooidiertjes. Een vangmethode die eigen is aan de soort. Ze waren een en al bedrijvigheid en gunden zich geen moment rust. Je behoefde je er dan ook geen moment te vervelen, want al die vogeltjes, een goede zeventig in getal, zorgden met elkaar voor de nodige afleiding. In de bosjes rond het meertje floot zachtjes de koperwiek en een brilduikerman vervolgde op veilige afstand aan de overkant zijn speurtochten onder water naar voedsel. Zijn wijfje zou wel ergens in een holle boom de eieren bebroeden. Oude vervallen bomen waren hier in overvloed te vinden, want men laat de natuur haar vrije gang. Het is dan vrijwel een onbegonnen taak al die „rotte” bomen te gaan inspecteren. Zodra de jongen uitgekomen zijn klimmen ze uit hun veilige woning en laten zich pardoos uit de boom vallen. Het donzige balletje overleeft die val van enkele meters zonder kleerscheuren. De zachte grond werkt als een trampoline. Het is een onvervalste belevenis om in die gebieden rond te zwerven. De natuur doet waar ze zin in heeft en in onze westerse ogen is het er een complete ravage. Wij zijn zo gewend aan bomen op rijtjes met geen ongerechtigheid er tussen, dat het niet alleen vervelend eentonig is, maar tevens voor de vogels totaal onaantrekkelijk. In zo'n ruig terrein kun je van alles verwachten; sperwer-uiltjes en ruigpootuiltjes zijn er geen zeldzaamheid. Ze zijn evenwel gebonden aan hun prooidiertjes de lemmingen. In een goed lemmingenjaar zijn ze talrijker dan in een slecht.

Ik ben even afgedwaald maar ga u nu weer meenemen naar de franjepootjes. De huwelijksceremonie wijkt enigszins af van het bestaande patroon. Hier zijn de wijfjes de aanzoekende partij – de dolle Mina's onder de vogels. Tussen al die bedrijvige voedselzoekende franjepootjes zag ik plotseling één al haar charme aan een kereltje opdringen. Natuurlijk was hij tegen al die hofmakerij niet bestand en vloog naar een wat rustiger plekje. Opnieuw begon het wijfje, dat een ietsje feller van kleur was dan het mannetje, wat op zich al een uitzondering is in de vogelwereld, haar vrijage. Ze zwom voor het mannetje, richtte zich uit het water en liet haar vleugeltjes snel trillen en daarbij uitte zij een hoge fluittoon dat ongeveer als „wiet-wiet” klonk. Daarna volgde de huwelijksvoitrekking en vloog het gelukkige paar de bergen in, op zoek naar een goede nestgelegenheid. Soms liet het mannetje zich niet bij de eerste

de beste aanzoek vermurwen en hervatte hij het pikken naar larfjes en muggen. Tot nu toe had ik geen moment aan fotograferen gedacht, zo boeiend was die voorstelling. Op een stuk berkeschors bij een waterwilg genoot een stel franjepootjes van een rustpauze. Het wijfje maakte toilet en de man had zijn snaveltje tussen de dekveren gestoken en liet de omgeving voor wat ze was. Met de camera gewapend stapte ik het ijskoude water in en voetje voor voetje naderde ik dit vredige tafereeltje. Zolang ik geen onbezonnen beweging maakte, trokken zij zich niets van mij aan. Door een ondiepte in de bodem dreigde ik mijn evenwicht te verliezen. Mijn laarzen raakten vol water. Dat alles gaf natuurlijk de nodige onrust. Ik verwachtte niets anders dan dat de franjepootjes het hazepad zouden kiezen. Man franjepoot was klaar wakker geworden, stapte van zijn berkebast en begon ijverig naar mugjes te happen. Hij had niet in het minst in de gaten dat hij tussen mijn benen doorzwom. Al die tijd bleef ik ruerfoos staan totdat ik kramp kreeg van het koude water. Wij hadden gehoord dat franjepootjes ook tot nestelen kwamen op de weitjes rond de Tjüllträsk, vlakbij het dorp Ammernäs, maar dat konden wij dit jaar wel uit ons hoofd zetten om de eenvoudige reden, dat al dat land blank stond door het smeltwater afkomstig uit de bergen. De lange winter had het voorjaar met enige weken vertraagd. Hoe wij ook ons best deden een nestje te ontdekken, wij moesten een jaar wachten voor wij meer geluk zouden hebben. Al ging het toen ook niet bepaald van een leien dakje. Het was een machtig stuk toendra met hier en daar een plasje, wat ijle berkjes en wilgenstruiken. Louter toeval dat wij het nestje vonden.

Het mannetje was tot het allerlaatste ogenblik op zijn nest gebleven en zo kon het niet missen dat aan onze voeten het nestje van de franjepoot lag, met vier fraai geviekte eitjes. Tot onze vreugde bleken de eitjes aangepikt te zijn. Nu kan het wel een dag duren voor ze alle geboren zijn, want uit ervaring met onze eigen weidevogels weet ik dat het voor ze een grote inspanning is om met behulp van de eitand een keurig dekseltje te beitelen. Wanneer het wat laat in de middag is geworden en zij zijn nog niet met die arbeid klaar dan gaan zij niet verder en wachten rustig tot de volgende dag. Maar tot mijn niet geringe verbazing hadden alle vier de jongen dit karwei in enkele uren geklaard. Gelukkig was ik er op tijd bij om de laatste uit het ei te zien kruipen. Het mannetje deed bijzonder opgewonden. De staker moest alles alleen opknappen, want het wijfje was na het leggen van de eieren in geen velden of wegen te bekennen. Daarom is die zorg van het mannetje des te opvallender. De regen gooide danig roet op ons geplande schema.

Jonge franjepootjes gaan zodra ze droog zijn aan de wandel en probeer ze dan maar eens terug te vinden tussen al die warrige vegetatie. Wilden wij

toch iets van dit familietafereeltje op de plaat vastleggen, dan moest het wel nu gebeuren. Erg voldaan over de mogelijkheid van een goede opname gaf deze hele onderneming mij niet. En daarom bleven wij uitkijken naar een nieuwe en betere gelegenheid. Die kwam vrij onverwachts op een moment dat wij naar geheel andere vogels uitkeken. Steeds plofte een mannetjes franjepoot voor ons in het water van een plas. Wij schonken er eerst niet veel aandacht aan. Maar waar wij ook gingen, hij volgde ons op de hielen. Uit zijn gedrag begreep ik dat hij ergens zijn jongen moest hebben. Wanneer je nu maar goed op het mannetje lette, wees dat zonder mankeren de plek aan waar zijn jongen verscholen lagen. Dat is nu in een paar regels verteld, maar het heeft wel enige uren geduurd. Toen wij het eerste jong ontdekten raakte

het mannetje zo opgewonden dat het uit louter agita-tie naast het andere goed verstopte jong ging zitten om het voor ons te verbergen. Zo vonden wij alle vier kleine donzige balletjes. Bob, mijn zoon, legde ze in de kom van zijn hand en wat we nimmer hadden verwacht, pa franjepoot kwam zonder enige terughoudendheid voor het monsterlijke gevaar, de mens, op zijn pasgeboren kinderen toegelopen. En nog geen tien tellen later zat hij in de hand van mijn zoon om de jongen te kunnen beschermen. Wat mijn zoon ook deed, zolang hij zijn jongen onder zich voelde was hij met geen stokslagen uit zijn hand te krijgen. Wij hebben hem maar niet al te lang op de proef gesteld. Nog altijd denk ik terug aan die toegewijde ouderplicht van het mannetje franjepoot in het hoge noorden van Lapland.

PRAKTIJK EN THEORIE

GAAN

HAND IN HAND

door Jan Kuiper

Al het nieuwe in de kleurkanariesport trekt de liefhebbers als een magneet aan, ook ik ontkom daar niet aan. Al een geruime tijd bestaat de mutatie die satinet genoemd is, gekweekt had ik ze nog nooit. In oktober 1973 ruilde ik met een vriend een paar Yorkshire's voor een dubbelmozaïekfactorige oranjeroodisabelschimmelman, satinet verervend, en een bijpassende oranjeroodmozaïekisabelsatinetpop. Van beide vogels leek het mozaïekpatroon zeer behoorlijk, ze vertoonden ook een erg goede roodfactor.

Deze vogels werden aan elkaar gepaard met het oogmerk de kweek van gepigmenteerde mozaïeken in de isabelserie, al of niet opgesierd met de satinetfactor. Deze factor is naar mijn gevoel uitstekend geschikt om gebruikt te worden in de mozaïekkweek, de zo fel begeerde witte driehoek in de rug komt bij satinetmozaïeken beter uit de verf dan bij gewone isabelmozaïeken. De gebruikte man is dubbelmozaïekfactorig, kan dus alleen gameten vormen in het bezit van de mozaïekfactor. In feite zal deze man slechts twee gameten kunnen vormen, namelijk die voor isabelmozaïek en die voor isabelsatinetmozaïek. De gebruikte pop kan alleen een gameet vormen voor isabelsatinetmozaïek. Al met al een tamelijk eenvoudige paring, de te verwachten kweekuitkomsten zijn:

Isabelschimmel zonen, satinet verervend en dubbelmozaïekfactorig;
Isabelsatinet zonen, dubbel mozaïekfactorig;
Isabelmozaïek dochters;
Isabelsatinetmozaïek dochters.

Het is niet verwonderlijk dat ik hoopte op satinetmozaïeken, wat deed nu de praktijk met de verwachtingen die ik koesterde? Het popje draaide vlot een nest, paringen werden regelmatig waargenomen. Het legsel bestond uit vijf eieren, hiervan bleken er vier bevrucht te zijn. En dan maar afwachten, gelukkig kwamen de eieren op tijd uit, gauw kijken.

En ja hoor, er lagen drie roodogen en een isabel in het nestje. Ik was de koning te rijk, de moeder voerde als een tijgerin, de jongen lagen steeds met volle kroppen. De zesde(!) dag geringd en maar met argusogen de kleurontwikkeling volgen. Dat stelde me voor problemen, de kleurontwikkeling verliep niet zoals ik verwachtte! Bij twee jongen, een roodoog en de isabel, werd geen spoor van donskleur en pigment zichtbaar, bij beide andere roodogen was dat wel het geval. Natuurlijk was het nog te vroeg om definitief dit verschijnsel te verklaren, dus... opnieuw afwachten maar. Eenmaal uit het nest werd steeds beter zichtbaar dat dit legsel uit twee blanke en twee gepigmenteerde vogels bestond. Da's gek! Een telefoontje met m'n vriend leerde me dat hij drie jaar geleden eens een satinetman gepaard had aan een opaalpop, deze opaalfactor heeft zich dus drie jaar lang vrij constant vererfd en zodoende waren beide ouders (helaas) in het bezit van de opaalfactor gekomen. Erg onverwacht en niet te voorspellen! In een verder stadium bleek buitendien dat een der gepigmenteerde roodogen een heel erg mooie goudtint(!) ontwikkelde, de andere drie zijn duidelijk roodfactorig. Deze paring heeft uiteindelijk opgeleverd: 1 isabelopaal, als het een man is, is hij satinetverervend;

1 isabelsatinetopaal, mozaïek of dubbelmozaïekfactorig;

1 isabelsatinet, mozaïek of dubb.moz.fact., misschien opaal verervend, deze drie vogels zijn roodfactorig;

1 goudisabelsatinet, misschien opaalverervend, mozaïek of mozaïekverervend.

U ziet dat op het oog simpele paringen kunnen leiden tot zeer onverwachte uitkomsten! Natuurlijk zullen dergelijke onverwachte en niet te voorspellen kweekuitkomsten ook bij u op het hok voorkomen, in zo'n geval zal alleen een gedegen kennis van de factoren en de werking van die factoren u een antwoord kunnen verschaffen op de vraag 'HOE KAN DAT NOU?'

Vogel Pecutrin. Het vitale onderdeel van de voeding voor gevederden.

Niet alleen wij mensen hebben dagelijks onze portie vitaminen nodig. Vogels en sierhoenders net zo goed. Voor extra weerstand. Geef ze daarom behalve vers voedsel Vogel Pecutrin. Dat bevat die extra vitaminen, fosfor en sporenelementen. Die bevorderen de gezondheid van uw gevederde vrienden. Vogel Pecutrin houdt ze fit en maakt ze minder vatbaar. En houdt ze mooi en gezond in de veren. Dus als uw vogels u dierbaar zijn geeft u wat goed voor hun is.

Vogel Pecutrin

Voor een stralende gezondheid van vogels en sierhoenders.

BAYER NEDERLAND B.V., DIVISIE BAYER FARMA, MIJDRECHT.

KOLIBRIES V

HET GESLACHT THALURANIA

Tekst en foto's
A. J. Mobbs

Vorkstaartwoudelfje (Eng. fork-tailed woodnymph;
Thaluria furcata, mann.)

Alle soorten uit het geslacht van de woudelfjes (*Thaluria*) zijn wondermooie kolibries, welke zeker thuishoren in de kollektie van een echte kolibrieliefhebber. Wanneer men zich echter een woudelfje wil aanschaffen om in een gemeenschapsvolière onder te brengen, doet men er best aan om ook een ruime kooi klaar te maken, voor het geval de bewuste kolibrie te onverdraagzaam blijkt te zijn. Het is verder duidelijk dat één woudelfje in een gemeenschapsvolière volstaat; wanneer men nl. verschillende soorten uit dit geslacht tracht samen te houden, zullen ze elkaar zonder twijfel lelijk toetakelen! Alhoewel deze kolibriesoorten veel interessanter zijn om te houden in een volière, doen ze het ook uitstekend in een ruime kooi. Ze blijken echter makkelijker dóór te rulen in een volière, en zelfs een agressief exemplaar kan men tijdens de rui beter in een gemeenschapsvolière onderbrengen. Na de rui verhuist men het dan weer naar z'n kooi.

De meest ingevoerde soort is het vorkstaart- of Tschudi's woudelfje (*Thaluria furcata*), met een lengte van ongeveer 11,5 cm. Het mannetje heeft een volledig goudgroene bovenzijde. De keel en borst zijn glinsterend groen, de onderzijde is glanzend purper. De diepgevorkte staart is blauwzwart. De popjes hebben een glanzend groene bovenzijde, en een bleekgrijze onderzijde. De staart is slechts lichtjes gevorkt en donkerblauw; de buitenste staartveren hebben een witte punt.

Thalurania furcata telt vele ondersoorten (J. L. Peters geeft er 21 op); de voornaamste verschillen zijn de lengte en de kopkleur bij de mannetjes, en de lengte en de kleur van de onderzijde bij de popjes. Wanneer ze pas zijn ingevoerd, kunnen woudelfjes wel worden ondergebracht bij andere kolibries in een gemeenschapsvolière. Na een volledige rui in gevangenschap worden ze echter erg agressief, en ze moeten dan meestal in een ruime kooi worden afgezonderd. Zelf ben ik erg gesteld op woudelfjes, en daarom heb ik reeds vele keren geprobeerd om een mannetje steeds weer opnieuw vanuit een ruime kooi naar m'n volièrte over te brengen. Dit bleek echter steeds weer onmogelijk, daar hij binnen één enkele dag weer te agressief was geworden. Thalurania furcata's zijn gek op baden, en ze moe-

ten daarom voortdurend badwater ter beschikking hebben. Ze zijn verder makkelijk in te wennen en daarom geschikt, zowel voor de ervaren als voor de beginnende kolibrieliefhebber.

Tot nog toe heb ik deze soort nog niet zien baltsen; wel kan men soms een mannetje een poging zien doen om een andere kolibrie te bevliegen. Soms voeren ze ook „schijnparingen" uit met plantenbladeren.

Het langstaartwoudelfje (Thalurania watertonii) is ongeveer 12,5 cm lang, waartoe een flink stuk wordt bijgedragen door de lange en diepgevorkte staart. Het mannetje heeft een glanzend goudgroene bovenkop en nek; de bovenrug is violetblauw overgaand in blauwgroen op de benedenrug en goudgroen op de bovenstaartdekveren. De staart is staalblauw. De kin, keel, borst en buik zijn glanzend esmeraldgroen. De popjes lijken op de Thalurania furcata-popjes, maar ze hebben een diepgevorkte staart.

Het langstaartwoudelfje wordt door velen beschouwd als de meest agressieve van alle woudelfjes. Nochtans heb ikzelf drie mannetjes gehad, en slechts één bleek te agressief te zijn om hem in m'n gemeenschapsvolière onder te brengen.

In tegenstelling met het vorkstaartwoudelfje, heb ik vastgesteld dat het langstaartwoudelfje niet zo gek is op water. Van de drie die ik had, weigerden er twee te baden in een waterschaaltje, en ze verafschuwden het om besproeid te worden.

Wanneer deze soort te agressief blijkt voor een gemeenschapsvolière, kan men ze zonder moeite ook in een ruime kooi onderbrengen.

Ook van deze soort heb ik het baltsen niet kunnen waarnemen; mannetjes pogen wel eens te paren met andere, zittende kolibries. En zoals bij het vorkstaartwoudelfje, kan men ook het langstaartwoudelfje wel eens zien pogen om met plantenbladeren te paren.

Het violetkop woudelfje (Thalurania glaucopsis) lijkt op het langstaartwoudelfje. Het mannetje heeft een schitterend goudgroene onderzijde; de bovenkop is glanzend violetblauw; de rest van de bovenzijde is glanzend bronsgroen. Het popje lijkt erg goed op een Thalurania furcata-pop, maar de staart is dieper gevorkt.

Tegenwoordig is deze soort zelden verkrijgbaar; vroeger werd ze echter in tamelijke hoeveelheden ingevoerd. Zoals alle woudelfjes, kan ook deze soort erg agressief worden wanneer ze eenmaal is ingewend.

Fauna vit

Sabri Oosterhout Nb.

HET *natuurlijke* CONDITIE-TONICUM VOOR VOGELS

404

INSECTICIDE **doodt insecten**
ONSCHADELIJK / GIFVRIJ

LAAT DIT TOCH GOED TOT ONS DOORDRINGEN

Het lijkt vervelend maar we moeten eraan blijven denken, dat een gemis of overdosering van een bepaalde stof in de voeding bij onze kooivogels onherroepelijk tot moeilijkheden leidt.

Alvorens we de theorie gaan aansnijden moeten we eerst eens kijken wat er zoal in een vogelzaadmengsel aan voedingsstoffen aanwezig is. Hieronder volgt een laboratoriumuitslag van voliërzeaad van 2 augustus 1972, waarin het in hoofdzaak ging om de massa-elementen calcium (kalk) en fosfor. Dit zelfde onderzoek werd herhaald op 8 september 1972, en dit gaf geen verschillen te zien. Ook verdere onderzoeken van gemengde vogelzaden hadden steeds hetzelfde beeld: een laag calciumgehalte.

Totaal ruw eiwit: 13,23%

Ruwe celstof: 4,89%

Vocht: 12,15%

Calcium: 0,12%

Fosfor: 3,68%

Zoals u ziet wordt de behoefte aan calcium nooit door een mengsel van zaden gedekt, hetgeen uit genomen proeven in de praktijk ook duidelijk bleek. Als vogelliefhebbers in de winteravonden bij elkaar komen voor een lezing over vogelvoeding dan blijkt steeds weer, dat men niet altijd van de noodzaak overtuigd is om **regelmatig** extra calcium aan de vogels te verstrekken via grit (gebrande zeeschelp) en/of een extra calciumtoevoeging via het eivoer.

Verstandig is het om het gehele jaar door grit aan de vogels beschikbaar te stellen, zodat ze in rust-, kweek- en ruielperiode zelf de opname kunnen bepalen. U zult dan ook opmerken, dat in de rusttijd veel minder grit verbruikt wordt dan in de kweek- en ruij-tijd en dit om de doodeenvoudige reden dat de behoefte aan deze stof voor alle vogels op dit tijdstip veel lager ligt.

Geef ze echter toch de kans om grit te nemen. Een onderzoek van een buitenlands eivoer bracht

het volgende resultaat aan het licht:

Ruw eiwit: 12,26%

Vet: 1,47%

Vocht: 8,76%

Calcium: 0,97%

Fosfor: 0,33%

Zoals we zien wordt in een dergelijk eivoer ook niet voldaan aan de massa-elementen. Het lage fosforgehalte zou kunnen worden opgevangen door het fosforgehalte van gemengde vogelzaden.

Wanneer vogelliefhebbers een dergelijk zachtvoer verstrekken dan zien we nadien de jonge vogels armatierig op de stokjes hangen, niet **zitten**.

Wat is er nu gebeurd?

Kalk, fosfor en vitamine D3 zijn onmisbare stoffen in de groeiperiode van al wat leeft in onze voliëres.

Deze stoffen vormen een driemanschap en er vindt alleen een goede skeletvorming plaats als er voldoende van elk onderdeel in het dagelijks rantsoen aanwezig is.

Wanneer een van deze drie elementen ontbreekt of in te geringe mate aanwezig is, vindt slechts een dienovereenkomstig onevenredige skeletvorming plaats. De minst aanwezige stof geeft aan tot op welke hoogte aan het beenderstelsel zal worden gebouwd. Uit drie jaar lang genomen voedingsproeven met kanarievogels is duidelijk gebleken, dat een juiste dosering sterke, mooie vogels geeft, hetgeen ieder jaar door kenner en leek, die de proefruimte bezochten, ongevraagd werd bevestigd.

Tot 20 januari 1975 wordt dezelfde voedingsproef voor de laatste maal genomen.

De uitslag van de periode 1973/1974 zal in een volgend artikel worden samengevat en degenen, die interesse hebben om de proeven 1974/1975 met eigen ogen te zien kunnen er een uitstapje van maken en zijn van harte welkom in de proefruimte Hertog Janstraat 7 te Middelbeers, iedere vrijdag van 13.00 uur tot 21.00 uur en op zaterdag van 9-17 uur.

10 KLEUR- KANARIE

door H. J. Veerkamp

De paring klassiek x pastel.

De paringen van klassieke kleurkanaries met pastellen vormt voor menig liefhebber nog een probleem. In dit gedeelte hoop ik u duidelijk te maken, wat we kunnen verwachten als we deze koppelingen toepassen. Het is ons bekend dat alle jongen, geboren uit een groene man x bruine pop, de kleur van de man dragen. De zonen hieruit zijn groen/bruin. Bij de paring van bruine man x groene pop krijgen we hetzelfde type mannen, de poppen zijn bruin.

Paren we nu een groene man aan een bruinpastelpop, dan is ook hier de gehele nateelt groen. Zij zijn dus uiterlijk gelijk als de jongen uit de paring groen x bruin. De jonge groene mannen zijn nu niet alleen bruinpastelverervend, maar tevens bruin en groenpasteiverervend. Deze laatste twee mogelijkheden als er zich een crossing-over heeft voorgedaan.

Zo'n groene man noemen we een groen/bruin/pastel, dit houdt in dat de verschijningsvorm groen is, het genotype is bruin en pastel. Aan het verloop van de nu volgende schema's kunnen we dit gaan zien. Voor de juiste uitwerking van een schema, waarbij de pastelfactor in het geding is, moeten we de klassieke paar-genoot in zijn formule de wildfactor, dus de ongemuteerde factor invoegen. We krijgen dus te zien rz^+ tegenover rz^+ .

Duiden we bij de klassieke paringen, groen aan met $z^+ rb^+$, agaat $z^+ rb$, bruin $z rb^+$ en isabel met $z rb$, nu gebruiken we voor groen $z^+ rz^+ rb^+$, agaat $z^+ rz^+ rb$, bruin $z rz^+ rb^+$ en voor isabel $z rz^+ rb$.

Groene man x bruinpastelpop.

$$\frac{(x) z^+ rz^+ rb^+}{(x) z^+ rz^+ rb^+} \times \frac{(x) z^+ rz^+ rb^+}{(y)}$$

geeft 50% $\frac{(x) z^+ rz^+ rb^+}{(x) z rz^+ rb^+}$ groen/bruin/pastel

50% $\frac{(x) z^+ rz^+ rb^+}{(y)}$ groen

U ziet alle jongen dragen de groene kleur. Als dominerende figuren in de formule van de zonen ziet u de zwartfactor z^+ tegenover de bruinfactor z en de wildfactor rz^+ tegenover de pastelfactor rz .

Door middel van crossing-over kan de zwartfactor z^+ wisselen met de bruinfactor z . Door de veranderde positie van deze factoren krijgen we nu inplaats van $z^+ rz^+ rb^+$, de aanleg voor bruin $z rz^+ rb^+$. En $z rz^+ rb^+$ bruinpastel wordt $z^+ rz^+ rb^+$ groenpastel. De mogelijkheid is niet uitgesloten, dat inplaats van z^+ en z met elkaar wisselen, dat rz^+ met rz dit doet. Het resultaat blijft echter steeds het zelfde.

Ik wil u er nogmaals op wijzen, dat de kleuren bruin en groenpastel de minderheid vormen. Omreden dat het crossing-overproces niet altijd plaats vindt, maar plaats kan vinden. We zullen dus, uit deze groene mannen voor het overgrote deel groen en bruinpastel fokken. Na deze uitleg zullen we de groene man paren aan een bruinpastelpop, eerst de uitwerking zonder crossing-over, daarna met crossing-over. U merkt nu wel, dat het crossing-overproces steeds meer ter sprake komt. Steeds zullen we met dit feit rekening

De /

moeten houden als we paringen gaan toepassen van klassieke vogels welke split zijn voor pastel x klassiek of pastel.

Groen/bruin/pastel x bruinpastel.

$$\frac{1(x) z^+ rz^+ rb^+}{2(x) z rz rb^+} \times \frac{3(x) z rz rb^+}{4(y)} \text{ geeft } 25\% \frac{1(x) z^+ rz^+ rb^+}{3(x) z rz rb^+} \text{ groen/bruin/pastel}$$

$$25\% \frac{2(x) z rz rb^+}{3(x) z rz rb^+} \text{ bruinpastel, } 25\% \frac{1(x) z^+ rz^+ rb^+}{4(y)} \text{ groen, } 25\% \frac{2(x) z rz rb^+}{4(y)} \text{ bruinpastel}$$

Vindt er crossing-over plaats, dan wordt het schema wat uitgebreider.

Gameetvorming man

$$\frac{1(x) z^+ rz^+ rb^+}{2(x) z rz rb^+} \text{ groen}$$

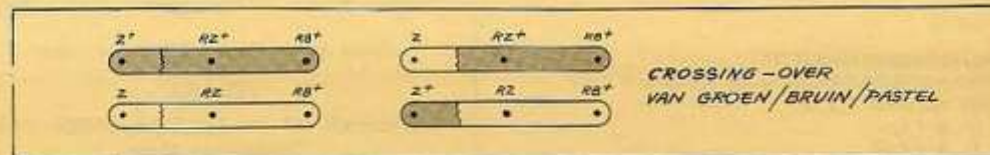
$$\frac{2(x) z rz rb^+}{3(x) z^+ rz rb^+} \text{ bruinpastel}$$

$$\frac{3(x) z^+ rz rb^+}{4(x) z rz^+ rb^+} \text{ groenpastel}$$

$$\frac{4(x) z rz^+ rb^+}{5(x) z rz rb^+} \text{ bruin}$$

Gameetvorming pop

$$\frac{5(x) z rz rb^+}{6(y)} \text{ bruinpastel}$$

Mogelijke combinaties van gameten.

$$\frac{1(x) z^+ rz^+ rb^+}{5(x) z rz rb^+} \text{ groen/bruin/pastel}$$

$$\frac{2(x) z rz rb^+}{5(x) z rz rb^+} \text{ bruinpastel}$$

$$\frac{3(x) z^+ rz rb^+}{5(x) z rz rb^+} \text{ groenpastel/bruin}$$

$$\frac{4(x) z rz^+ rb^+}{5(x) z rz rb^+} \text{ bruin/pastel}$$

$$\frac{1(x) z^+ rz^+ rb^+}{6(y)} \text{ groen}$$

$$\frac{2(x) z rz rb^+}{6(y)} \text{ bruinpastel}$$

$$\frac{3(x) z^+ rz rb^+}{6(y)} \text{ groenpastel}$$

$$\frac{4(x) z rz^+ rb^+}{6(y)} \text{ bruin}$$

U ziet, uit deze nog steeds vrij eenvoudige paring komt u al vier verschillende pigmentkleuren, zowel in zonen als dochters.

Slechts een zoon is homozygoot, de bruinpastelman, combinatie 2-5.

De andere drie zijn allen heterozygoot, te beginnen met 1-5, groen/bruin/pastel. Hij bezit de zelfde factoren als de vader, hierdoor kan hij zowel de aanleg voor groen, bruinpastel, groenpastel en bruin vormen. De zoon 3-5, groenpastel/bruin, dankt zijn kleur aan crossing-over, en geeft ons een inzicht dat we zelf pastelkleuren kunnen fokken die we nog niet in ons bezit hebben. De zoon 4-5 van het klassieke bruine phenotype, bruinpastel als genotype, is wederom een tastbaar bewijs van crossing-over. Dit zelfde bewijs vinden we ook bij de dochters 3-6 en 4-6, zij danken eveneens hun kleur aan crossing-over.

Met de gegevens van de vier mannen en poppen uit dit schema, kunt u zelf diverse paringen uitwerken. Door elke man te paren aan de vier poppen, kunt u 4 x 4 schema's uitwerken.

U moet daarbij steeds rekenen met de mogelijke crossing-overs die zich voor kunnen doen. Het uitwerken van schema's, moet u zien als een oefening. U krijgt daarmee de vaardigheid, om straks zonder behulp van formules, de uitkomsten van een bepaald fokpaar vlotweg uit het hoofd te berekenen.

De volgende maand zullen we overgaan tot het bespreken van de zogenaamde dubbele passepartoutman, de groene man met de aanleg voor de gehele klassieke en pastelerie.

PRIJSLIJST CENTRAAL MAGAZIJN NEDERLANDSE BOND VAN VOGELLIEFHEBBERS

KEURBRIEFJES (zowel voor stammen als enkelingen te gebruiken)

Bloks van 50 vel à f 1,25
Kleurkanaries (wit)
Grasparkieten (groen)
Zebravinken (blauw)
Japanse Meeuwen (roze)
Tropen e.d. (geel)

Bloks van 25 vel à f 0,80
Border
Norwich
Yorkshire
Gloster
NH Frisé
Parijse Frisé
Lizzard

Bloks van 200 vel à f 3,50
Harzers
Waterslagers

**INSCHRIJFFORMULIEREN TT
INCL. VRAAGPROGRAMMA'S** 25 stuks à f 1,50
INSIGNES normaal à f 2,-
met 25 jr. à f 4,-
met 40 jr. à f 4,50.

VERF voor binnenzijde kleurkooien, blauwgroen
prijs per kg f 10,- FRANCO thuis.

RAAMBILJETTEN onbedrukt à f 0,40

INSCHRIJFREGISTERS à f 1,25

STATUTEN EN REGLEMENTEN à f 1,50

GROENE BOEKJE à f 1,50

CONVOCATIEKAARTEN per 100 f 3,50

AFHAALKAARTEN per 100 f 3,50

KLASSEKAARTJES per 100 f 2,50

kaartjes behaalde prijzen

prijs per serie van 4 x 25 stuks

kampioen, 1e, 2e en 3e prijs f 2,50

ENVELOPPEN per 25 f 1,50

KWEEKKAARTEN per 25 f 4,-

KALENDERS à f 3,50, bij 10 of meer à f 2,50

POSTKAARTEN

Serie A Europese vogels 30 stuks f 8,-

Serie B Tropische vogels 30 stuks f 8,-

Serie C Diverse soorten 30 stuks f 8,-

Genoemde series plus 10 extra kaarten f 20,-

Stickers 40 à f 10,-

STANDAARDEISEN

Jap. Meeuwen f 17,50

Grasparkieten f 15,-

Neophema's f 6,-

Agaporniden f 7,50

Zebravinken f 3,50

Kleurkanaries f 6,-

Beknopte erfelijkheidsleer f 4,-

Duiven en kwartels f 5,-

HET TOTAALBEDRAG VAN UW BESTELLING DIEN
BIJ VOORUITBETALING TE WORDEN GESTORT
OP GIRO 1148324, N.B.v.V. te BERGEN OP ZOOM.
DE BESTELLING DIEN OP DE BETAALKAART TE
WORDEN VERMELD, EVENALS UW NAAM EN
ADRES EN HET CODENUMMER VAN UW AFDELING.

DUIZENDEN SIER-, ZANG- EN VOLIÈREVOGELS

Bladvogels, schamaliesters, buulbuuls,
spreeuwen, gaaien, duifjes, kwartels,
kardinalen, kleurvinken, senegalvogels en
andere kleine tropen.

Zaterdag tot 17 uur, andere dagen volgens
afspraak, niet op zondag.

Verzending rembours, brieven met betaald
antwoord.

DE VOGELSPECIALIST, IMPORT - EXPORT
Panweg 66 - Zelst - Tel. 03404 - 18276

"VERAKA"

Specialiteit in tentoonstellingskooien voor
pelsdieren, pluimvee en vogels - Voor-
fronten in alle maten - Tevens opvouw-
bare kooien voor honden, katten, duiven,
papegaaien etc.

Bondskooien - Hooiruiven - Voerbakjes

Alles gepuntlast - 100% service.

"VERAKA"

Markstraat 17 - Telefoon 01693 - 1448
Terheijden N.Br.

WILT U GOEDE KWEEKRESULTATEN?

Breng dan in najaar en winter uw kweekvogels
in topconditie met:

KAPPELLE's KRACHTVOER „K.K.”

Per dag per vogel een theelepel is genoeg.
Krachtvoer „K.K.” is ook verkrijgbaar in
speciale samenstelling met plantaardige
CAROTEEN.

Uw zaadhandel heeft het in voorraad.

Vraagt gratis monsters en folders aan bij:

Fa. JAN D. KAPPELLE & Zn.

Deventer, Postbus 2, Tel. 05700 - 1 39 27

ARS

Dierenspecialzaak

Wij hebben steeds zeer mooie
vogels, zowel in onze binnen- als
buitenvolières, voor u in voorraad.
Wij verkopen ook verse mierenleieren en
meelwormen.

In- en verkoop van vogels

LEPELSTRAAT 32 - GROENLO - TEL. 05440-1704

DE ZWITSERSE FRISÉ KANARIE

GESCHIEDENIS EN ALGEMEEN

H. Willems

lange, dus gestrekte, poten en de gebogen houding nog niet zozeer van Parijse frisés sprake is geweest, maar dus eerder van Robeke Frisés. Natuurlijk kunnen de vogels best afkomstig zijn geweest van de stad Parijs, doch de kwekers uit die stad waren toen nog niet zó ver gevorderd met hun streven naar hun later zo bekende en imposante krulveerkanarie, die de naam van hun stad zou krijgen, maar zij bezaten nog altijd vogels die nog veel te veel op de Robeke Frisé geleken.

De reeds eerder aangehaalde Bazelse kanariekweker behaalde met zijn vogels een bescheiden kweekresultaat, en vanaf toen was het al zogoed als zeker dat er steeds meer van deze krulveerkanaries in Zwitserland zouden komen en er gestreefd zou gaan worden (net als de kwekers uit de andere steden/landen deden) om een eigen ras te bekomen.

Rond 1860 sloten zich verscheidene aanhangers/kwekers van krulveerkanaries uit de stad Bazél aan een om deze vogels meer bekend te maken en, wie weet, óók om er geldelijk profijt uit te slaan, om aldus de basis te vormen voor datgene dat later zou uitgroeien tot de Zwitserse Frisé. Echter, er was toen nog een lange weg te gaan eer het zover zou zijn, en men zou nog met veel tegenslagen te kampen krijgen en met problemen die zouden moeten worden opgelost.

Wie zou denken dat het alleen in deze tijd voorkomt dat economische motieven een, jammer genoeg al te vaak, belangrijke rol spelen, die vergist zich toch wel.

Ook de krulveerkanaries, dus ook die uit Zwitserland, zijn daaraan niet ontkomen, en dat zal uit het navolgende blijken.

De oprichting van de „Ornithologischen Gesellschaft Basel” gebeurde in 1872, en ter gelegenheid daarvan werd een tentoonstelling gehouden. Op deze tentoonstelling waren ook 12 paren „Hollandse” kanaries te zien, die als „Parijse” waren aangeduid en grote aandacht vonden bij meerdere liefhebbers. Het was een Duitse kweker die deze vogels op de tentoonstelling had geplaatst, en doordat er veel welwillende kandidaten waren om deze vogels te bemachtigen, zijn die krulveerkanaries toen voor veel geld in hun bezit geraakt; iets dat de beurs van die Duitse kweker, uit de stad Frankfurt, goed gevuld heeft.

Met de vogels die men reeds had en met de later verworven exemplaren verliep het allemaal niet vlekkeloos, want de vogels boetten op den duur (na enige jaren) in aan levendigheid en kweekdrift en men was genoodzaakt uit te kijken naar ander en

Net als de Parijse (Frankrijk), de Münchense (Duitsland) en de Weense (Oostenrijk) kanariekwekers rond 1840-1850 in het bezit geraakten van de eerste krulveerkanaries (ook wel gefriseerden of frisés), geraakte men rond die tijd in Zwitserland (Bazél) óók voor het eerst in het bezit van dergelijke vogels. Hoogstwaarschijnlijk waren dat Robeke Frisés, die oorspronkelijk uit de stedelijke driehoek (nu: agglomeratie) Robeke-Rijssel-Toorkanje (nu: Roubaix-Lille-Tourcoing), die in Frans-Vlaanderen in het noorden van Frankrijk is gelegen, afkomstig zijn/waren. Volgens de oude lectuur gaat het verhaal dat een kanariekweker uit de stad Bazél de eerste was die zich, voor Zwitserland dus, krulveerkanaries aanschafte. Hij zou voor zijn spaargeld, dat niet gering was, een koppel „Hollandse” kanaries van een handelaar hebben betrokken dat hem als „Parijse” werd aangeduid. Dat het die handelaar, zoals nu nog vaak het geval is, enkel om het geldelijke gewin te doen was en slechts een naamsaanduiding zal hebben gebruikt die hij ergens had opgevangen, mag blijken uit het navolgende.

Dergelijke krulveerkanaries waren, voor zover bekend, toen nog niet in Zwitserland te zien geweest. Voor de kanariekwekers hadden die typische exemplaren het aanzien, ondanks de lange poten en gebogen houding(!), van „Gelbe Schneebälle” (= gele sneeuwballen). Men ziet vanzelf al dat met de

Basel

De

beter kweekmateriaal, want anders zou er van een eigen ras nooit iets terechtkomen. Men was dan ook genoodzaakt vogels uit het buitenland te gaan betrekken om weer verder te kunnen geraken.

Een bijzonder intensieve speurjacht werd ingezet naar de plaatsen waar men de gewenste vogels vandaan zou kunnen halen, en maar al te vaak werden er grote bedragen neergeteld voor vermeende goede vogels om maar vooruit te kunnen komen met de realisatie van de Zwitserse Frisé. Men schroomde niet om, als de import faalde, zelf de vogels te gaan halen, doch veelal behoefde men dit niet te doen, daar de handel wel iets economisch zag „zitten”. Hij die zich hiertoe de moeite heeft getroost, heeft daarmee zeer zeker een mooie cent verdiend.

Haast ongelooflijk is het, maar de Bazelse kwekers hebben feitelijk uit bijna alle windrichtingen hun verlangde krulveerkanaries betrokken. Niet alleen uit de steden Robeke en Parijs, Saint-Etienne, Lyon, Gent en Straatsburg, maar ook nog uit Wenen en München verwachtte men vogels die ervoor zouden kunnen zorgen dat men in Bazel een eigen ras zou kunnen creëren.

Met al deze importen van krulveerkanaries geraakte ook de benaming „Hollandse” (in het Duits: Holländer) in Zwitserland en verdrong de oude – en verkeerde – benaming van „Parijse”.

Eventjes gauw een afdwaling, die echter niet te ver voert, want ze gaat over de geschiedenis van de krulveerkanaries. We zien bij de hierboven genoemde steden ook de naam van de Belgische stad Gent. We weten dat deze stad de bakermat heet te zijn van de Belgische bultkanarie, doch tot voor kort werd de Belgische bult niet zozeer in verband gebracht met het ontstaan van de Belgische Frisé. In oudere boekjes is er weleens sporadisch iets over gezegd, doch daar is het dan altijd bij gebleven. Hetgeen ik voorheb, is niets anders, dan zo verantwoord mogelijk aan te tonen dat de krulveerkanaries wel degelijk in Nederland zijn ontstaan. De stad Gent sluit in dit verband goed aan bij datgene wat ik tot nu toe over de geschiedenis van de krulveerkanaries heb opgesteld, want het blijkt dat de Zwitserse, beter gezegd de Bazelse liefhebbers van krulveerkanaries ook uit de stad Gent dergelijke vogels hebben betrokken, hetgeen er weer blijk van geeft dat dergelijke vogels ook daar niet onbekend waren en dat zeer goed kan worden aangenomen dat de Belgische Frisé dus ook uit de Belgische bult en de Hollandse Frisé is ontstaan. Ten aanzien van het nooit bekend zijn geweest van **HOLLANDSE** Frisékanaries valt nog op te merken dat in feite niets **BELGISCH** meer aan de Belgische bult zou zijn geweest als het streven om dit ras in België terug te kweken (de heer Dawans verdanken we dat dit uiteindelijk is gebeurd) mislukt zou zijn en men in andere landen nog wel van dergelijke vogels zou hebben. Denkt u hier eens over na en trek dan uw conclusie.

In feite kregen de Bazelse kwekers op die manier wel een mengelmoes van verschillende types, vanwaar uit eigenlijk niemand meer wijs zou kunnen worden, en dit werd nog iets verergerd door het feit dat er ook nog gebruik werd gemaakt van gewone kanaries, die men in Zwitserland hield om deze aan

de gekruiden te laten paren. Niet alleen was het geheel een mengelmoes die nergens op leek, maar vandaar uit was het onmogelijk om nog zo iets als de Zwitserse Frisé te kunnen creëren. Het onmogelijke en ondoenlijke hiervan inziend, stelden enige kwekers rond het einde van de jaren '80 in de 19de eeuw vóór om aan de wanorde een eind te maken en in het vervolg maar één voorbeeld te laten gelden voor het streven naar de **Zwitserse** Hollandse kanaries. Daartoe werd er een speciale commissie benoemd die de opdracht kreeg om een reglement op te stellen voor de Zwitserse Frisé, zodat iedere betrokken kweker zou weten waar hij aan toe was. Toen dat gebeurd was, werd op een bijeenkomst in de plaats Baden (Zwitserland) het reglement goedgekeurd en aangenomen, en zodoende kon vanaf dat moment van een rationelere aanpak worden gesproken dan voorheen het geval was geweest met de pogingen om een eigen en Zwitsers krulveerras te creëren.

Natuurlijk moest men niet verwachten dat al direct alles als van een leien dakje zou gaan, dat nu direct ook weer niet. Wel zou later blijken dat, door zo te doen, een zéér goede stoot in de juiste richting was gegeven.

De experimenten verliepen maar al te vaak niet zoals men dacht, en men had dan weer eens vogels met de gewenste goede houding maar zonder een goede krulling der veren, terwijl er een andere keer weer sprake was van een goede krulling der veren maar de houding het weer af liet weten. Daarnaast waren er ook wel vogels die dan wel kanaries waren, maar zo'n beetje nergens op geleken, terwijl er toch ook wel weer eens goede exemplaren werden verkregen, en dat gaf dan weer voldoende animo om door te blijven gaan met de pogingen/experimenten.

Ondanks de eerder minder goede opgedane ervaringen met verschillende types tegelijk uit het buitenland te importeren, was men in Bazel toch nog genoodzaakt om vogels uit de verschillende plaatsen/landen te blijven betrekken. Nu gebeurde dit wel met meer overleg dan voorheen was gebeurd, men had leergeld betaald en wist iets beter wat men wilde, en men betrok die vogels waarvan men dacht dat die echt goed voor het doel te gebruiken waren. Zo keek men er goed naar of een vogel dan wel een fout zou kunnen verhelpen of dat hij door kruising misschien een betere standaardvorm zou bewerkstelligen. Mede daardoor kwam men tot de conclusie dat óók zorgvuldige selectie van de ouderparen en de jonge vogels ertoe zou kunnen bijdragen om de „zuiverheid” van de gewenste vorm en krulling der veren te behouden en te verbeteren, en tevens in het nageslacht vast te leggen.

Met een strenge beoordeling van de vogels op de tentoonstellingen werd natuurlijk ook wel vooruitgang geboekt, doch ijverige kwekers, die zich wel met hart en ziel aan de krulveerkanaries hadden gegeven doch die niet direct in de goede richting zaten, voelden zich daardoor teleurgesteld en trokken zich meestal terug uit de liefhebberij. Ondanks de vooruitgang qua type trad er dus toch een achteruitgang in voor wat de aanhang van de „Zwitserse Frisé” betrof. De meest fervente aanhangers bleven echter onverdroten doorgaan en vormden zo

een hechte basis vanwaar uit de Schweizerische Holländer-Kanarienzüchterverein haar doelstellingen kon uitbouwen, terwijl tevens een heraanpaste standaard werd opgesteld. Deze standaard was een afspiegeling van de vogels van een der leden van de vereniging die in 1898 tentoon waren gesteld en die naar veler mening prima vogels waren. Ondanks of dank zij alles was er nu toch iets overduidelijk aangetoond; men had uit de „chaos" van kweekmateriaal toch een duidelijk nieuw type te voorschijn weten te „toveren" dat, ondanks het feit dat de kwekers uit Bazel afkomstig waren (feitelijk zou het ras dan ook Bazelse Frisé kunnen heten), de naam kreeg toebedeeld van Zwitserse Frisé. Doet dit wat patriottisch aan, en dat is het ook wel, het was tevens de bedoeling van de kwekers om met deze naam boven een regionale betekenis van dit type krulveerkararie uit te komen. Hoewel dit laatste toen nog niet direct lukte, is dit later wonderwel toch gelukt.

Toen was het echter nog te vroeg om te juichen, want in de navolgende jaren trad toch nog een verslechtering in ten aanzien van de experimenten en de daarmee parallel lopende achteruitgang in ahang en aantallen vogels.

Het is zeker een tweetal decennia betrekkelijk rustig geweest rondom de Zwitserse Frisé, want pas rond 1920 trad er opeens een herleeft belangstelling op voor deze variëteit; een herleeft belangstelling die zó groot was, dat men van een bijzonder grote aandrang onder de kwekers kon spreken om nu opeens die Zwitserse Frisé echt goed verwezenlijkt te krijgen. Een bepaalde stimulering van echt fervente aanhangers van het ras zal hier niet bepaald vreemd aan zijn geweest.

In de tijdperiode van 1920 tot 1930 is het dan ook gelukt de Zwitserse Frisé zó te verwezenlijken als men hem wilde hebben en waar het nu vrijwel iedereen mee eens kon zijn; iets dat voorheen bijna voor onmogelijk was gehouden, maar dat nu dan toch werkelijkheid was geworden. Terecht kan dus worden gezegd dat alle gedane inspanningen de moeite hebben gelooft, en dit krijgt nog meer glans als we zien dat de Zwitserse Frisé uiteindelijk ook nog op internationaal niveau erkend is geworden door de acceptatie van de C.O.M. als vaststaand ras.

Nu zou dit verhaal hiermee afgesloten kunnen worden, doch we zullen nog eventjes daarmee moeten wachten, want er valt toch nog wel iets meer te zeggen.

Allereerst moet nog worden gezegd dat er, bij de pogingen van de kwekers uit Bazel, naast de krulveerkararies óók gebruik is gemaakt van gewone kanaries (dit wisten we reeds), wat een remmende werking te zien gaf ten aanzien van goede krulling en goede houding, doch daarnaast werden er zelfs Glasgow Don (nu: Scotch kanarie) en Belgische bult kanaries (in mindere mate) gebruikt, hetgeen nu ook weer niet allemaal bevorderend zal hebben gewerkt. Daarnaast is er niet alleen van de Münchener Frisé gebruik gemaakt, maar tevens van de nazaat hiervan, de Münchener vorm-kleurkanarie, die gladbevederd was. Het spreekt bijna voor zich dat de vogels die uit Wenen werden betrokken, de Weense Frisés werden genoemd; reeds eerder heb ik ook opgemerkt dat men in Wenen nooit verder was ge-

raakt dan het op papier zetten van de gedachten om een eigen krulveerkararievariëteit te creëren, doch het blijkt dat in Wenen wel degelijk Weense Frisés hebben bestaan, want de Bazelse kanariekwekers hebben krulveerkararies van hen betrokken om hun Zwitserse Frisé te helpen creëren. Deze Weense Frisé was beslist een attractieve vogel, al geleeke/gelijkt hij sterk op de Zwitserse Frisé, en ik zal dan ook niet nalaten een beschrijving van hem te laten volgen.

Een voorspoedige gang van zaken met de Zwitserse Frisé rond 1920-1930 heeft er hoogstwaarschijnlijk ook in geresulteerd dat er vertegenwoordigers van het ras tot in Italië zijn terechtgekomen en waaruit met kruisingen aan de Münchener Frisé, waarvan er denkkelijk óók daar terecht kwamen, de Italiaanse Bultfrisé (of Gibber Italicus) is ontstaan. Hierover echter in een volgend artikel wat meer. Jammer was het, maar ook de Zwitserse Frisé kon er niet aan ontkomen, om tijdens de Tweede Wereldoorlog een crisisperiode te moeten doormaken. Het ras liep beduidend in aantal terug, en men moest na de oorlog dan ook overhaast aan een „wederopbouw" beginnen om het peil wat op te vijzelen. Deze „wederopbouw" verliep echter, ondanks het gebruik van „vreemdrossige" invloeden, nogal soepel en tamelijk voorspoedig, zodat het voortbestaan gewaarborgd was.

Hoewel nog niet erg overtuigend, de Zwitserse Frisé geraakt meer en meer tot over de Zwitserse landgrenzen bekend, getuige de aanwezigheid van vertegenwoordigers van het ras op internationale wedstrijden/tentoonstellingen. Hopelijk mag deze tendens zich voortzetten en tevens uitbreiden, zodat dit ras tot in ons land bekend mag worden en zich enige ahang kan verwerven.

Speelden het idee en de vervolmaking van de Zwitserse Frisé zich in de stad Bazel af, in de stad Bern streefden de plaatselijke kwekers ernaar hun Berner kanarie te verwezenlijken. Kijken we nu daar naar en vergelijken we eens wat er in de beide steden gepresteerd is, dan moeten we toch zeggen dat aan de mensen uit Bazel veel meer eer toekomt dan aan die uit Bern, want de laatsten hebben het (zonder afbreuk te willen doen aan de prestatie op zichzelf) toch veel gemakkelijker gehad met hun creatie. Ten aanzien van de huisvesting en verzorging van en de kweek met de Zwitserse Frisé kan worden gezegd dat hier hetzelfde van toepassing moet zijn als bij de andere krulveerkararies het geval is, dus: niet te koud overwinteren, reine kooien en het gebruik maken van pleegouders.

De houding wordt niet constant „gemaakt", terwijl de driedelige krulveerpartijen over het algemeen niet zo fors ontwikkeld zijn als bij de Hollandse Frisé (blijv.) het geval is. Kijken we naar de hierbij afgedrukte tekening, dan valt direct al op dat de houding identiek is aan die van de Scotch kanarie.

Tot besluit van dit artikel kan ik nog opmerken dat de officiële Zwitserse benaming voor dit ras Schweizer Holländer-Kanarie luidt, en dat de naam in het Frans „Frisé de Suisse" is.

De volgende keer wil ik dan eens over de Weense Frisé gaan spreken. Tot dan.

HEEFT U DEZE FRAAIE STICKER AL ?

Tijdens de tentoonstelling van uw afdeling zijn ze vast wel verkrijgbaar en u steunt dan daarmee tevens de eigen verenigingskas.

KLEINE ADVERTENTIES

AUSTRALISCHE PARKIETEN

Verzorging en kweek in Europa. Dr. D. Groen, Derde druk. Privé editie. Niet in de boekhandel. Verzending geschiedt franco na overmaking van / 45.— per postwissel of giro aan Dr. H. D. Groen, Jachtlaan 9, Haren, Gr. Giro 833045.

Div. autom. motor en vlakbroedmachines van 50-500 eieren. 50 eieren zonder keerinr. vanaf / 110.—, tevens alle onderdelen ook voor zelfbouw. Div. verwarmingen-schakelklokken-eistein infrarood donkerstralers-leewikap en snavelbranders enz. Folders met afbeeldingen en prijs gratis. **A. M. Kokke, Groesbeek. Postbus 29. Tel. 08891-1632.**

SCHAKELKLOKKEN EN VERWARMING. Vrijblijvend toezending documentatie: NATURA - HAARLEM, Postbus 1548, Haarlem, Telefoon 023 - 375888, ook 's avonds.

NIEUWE SCHAKELKLOKKEN met schemerlicht / 98.50. **'ELSTEIN INFRAROED DONKERSTRALERS**, de beste elektrische verwarming van 60-1200 watt. **AUTOM. 'VOMO' MOTORBROEDMACHINES** met keerinrichting v.a. / 475.50. Wij leveren alles voor vogel en kip. **Handelsonderneming J. v. Werkhoven, Den Haag. Groenezide 53, Telefoon 070 - 667355, ook 's avonds. Vraag gratis fotobladen.**

ECHT, ZE PROEVEN HET ...

ZE WILLEN NIET ANDERS

en het betere zit niet altijd in een hogere prijs

**V.V.R. VOGELVOEDERFABRIEK
KONINGINNELAAN 106
RIJSWIJK Z.H.
TELEFOON (070) 98 34 02**

Bezoekt de grote vogelbeurs van vogelvereniging Vogellust te R'voer op de zondagen 15 en 29 dec. '74 en 12 jan. '75 van 11 tot 13 uur in de zaal van café Boelaars, Keizersdijk te Raamsdonkveer.

Vogelmarkt 26 okt. in Rest. Café Lekzicht, Lekdijk west 4, Bergambacht, aanvang 13 uur. De plaats waar velen samen-komen.

E.T.K.K.V. organiseert op 26 en 27 okt. haar onderl. T.T. Grote coll. kleur- en postuurkanaries, alsmede tropen- en Austr. parkieten. Grote verkoopklasse in zaal „Boerke Mut-seerts“, Vijverlaan 2, Tilburg.

De Kralingse Vogelvereniging te Rotterdam organiseert de onderl. T.T. van 7 t/m 10 nov. Er zal wederom een grote collectie kleurkanaries aanwezig zijn; ook onze tropenafd. zal groter zijn, komt dus allen... naar de speeltuinvereniging, gelegen naast Excelsior, Honingerdijk 100. Toeg. gratis.

De Fr. Vog.ver. „Natuurvang“ te Leeuwarden organiseert voor de 12e maal, nu in „t Knooppunt“, Knoopstraat, een nat. T.T. van 4 t/m 9 november met als hoofdprijs voor de mooiste collectie van 6 vogels: een draagbare T.V., voor de hfd.gr. kampioenen en stammenkamp.; 13 draagbare Aristona radio's, en verder voor de 88-, 89- en 90-pnt. vogels; bekers en medailles. De verdeling der prijzen kunt u lezen in het vraagprogramma. Dit kunt u aanvragen bij: Tj. Boersma, Bijenhofstr. 38, Leeuwarden. Voor tel. inf.: 05100-34855. Op zaterdag 9 nov. is er tijdens de T.T. een grote vogelbeurs.

Internationale vogel T.T. te Erp (N.-Br.), tijdens de kerst-dagen en het weekend daarna. Inschrijfformulieren aan te vragen bij t.t.-secr. P. Verbruggen, Heesakker 19, Erp. De T.T. wordt gehouden in de sporthal te Keldonk, gem. Erp.

Vogelmarkt 26 oktober Café Lekzicht, Lekdijk west 4, Berg-ambacht, aanvang 13 uur, bij velen al bekend als dé markt.

Dit mag u niet missen! Vogelmarkt. Zaterdag 30 nov. en 21 dec. in de zaal van Café „De Zwaan“, Dorpsstr. (bij het witte kerkje), Noordwijkerhout, Aanvang 13 uur. Gratis entree en inbreng van vogels. Organisatie V.V. De Kolibri. Onze T.T. houden wij op 13, 14 en 15 dec. op bovenstaand adres.

Denkt u aan de districtsvogelbeurs in zaal De Zon te Oos-terwoide, Friesland, op 14 dec. van 1-5 uur. Tevens voorjaars-beurs in de grote tonaalzaal op de laatste zaterdag in fe-bruari als traditie voor district Friesland.

Bezoekt de show van de Speciaalclub Parkieten „Regio Utrecht“ op zaterdag 2 november van 13 tot 21 uur. Kort maar krachtig, maar wel iets machtigs. In de bloemenhal van Lodder, Utrechtsestr.weg 17 te Vleuten. Tevens een ver-koopklasse van goede kwaliteit. Makkelijk bereikbaar per openbaar vervoer.

Vogelshow 1974 Ermelo in het „Volksbelang“, Rozenlaan 5 te Ermelo. Geopend van donderdag 7 t/m zaterdag 9 no-vember.

Bezoekt de T.T. van de V.V. „De Edele Zangers“ in het Volksbondshuis, Boschstr. 77 te Zaltbommel, op 21, 22 en 23 nov. van 19.00 uur tot 22.00 uur. Grote verkoopklasse aan-wezig, bekend om de grote verscheidenheid van vogels en kleuren.

Bezoekt de onderl. T.T. van de Soester Vogelvrienden in het vergebouw, Steenhoffstr. 30 in Soest op 22, 23 en 24 nov. a.s. Tijdens de T.T. grote verkoopklasse.

Bezoekt de prachtige vogel- en bloemenshow op 7, 8 en 9 november a.s. in „De Kiekmure“ (Sociaal Centrum), Tessel-schadelaan 1, te Harderwijk. Openingsdagen: 14.00-22.00 uur. Zaterdag van 10.00 tot 21.00 uur. Tijdens deze tentoonstel-ling zal er op zaterdag 9 november van 10.00 tot 17.00 uur een grote vogelmarkt worden georganiseerd, met mede-werking van vogelhandelaren. Toegangsprijs f 2,50, incl. be-zoek aan de vogel- en bloemenshow. Organisatie: „De Har-derwijker Vogelliefhebbers“. Inl. P. Bos, Wilhelminalaan 11, Harderwijk. Tel. 03410-6273.

Vogelliefhebbers, opgelet. Komt naar de radio- en t.v.-stad. 2e kerstdag opent de grootste vogelshow in HILVERSUM. Vele honderden inzendingen: parkieten, tropen en kanaries. Kleurkanaries in de nieuwste kleuren. Districtswedstrijd Noord-Holland, Gooise M.T.S., Vaartweg 54, H'sum. Geopend: 2e kerstdag 11.00 uur tot 22.00 uur. Vr. en zat. 10.00-22.00 uur, zo. 29 dec. 10.00 tot 17.00 uur. Inschrijven uiterlijk 6 dec. aan v. Linschotenlaan 138, H'sum. Tel. 02150-52485.

ATTENTIE: de T.T. van de V.V. „De Edele Zangers“ wordt dit jaar niet gehouden in het Nutsgebouw, maar in het Volks-bondshuis, Boschstr. 77, te Zaltbommel op 21, 22 en 23 november a.s.

Opgelet. Bezoek de grootste Haagse T.T. (± 700 vogels) van H.K.C. „De Kleurzanger“ van donderdag 12 t/m zondag 15 dec. in De Haard, Daguerrestr. 16. T.T. open: donderdag t/m zaterdag van 10-22 uur, zondag van 10-17 uur. Unieke vrije verkoopklasse.

Vogelhandel REIN v. d. VEEN, Goor

GROTESTRAAT 69
TEL. (05470) 2623

Valkparkiet	35,— p.p.	Roodruggark.	55,— p.p.	Dottergele wever	10,— p.p.
Grasparkiet	10,— p.p.	Splendidpark.	160,— p.p.	Bichenowastrilde	50,— p.p.
Albinoparkiet	10,— p.p.	Roodkop pap.am.	100,— p.p.	Pruimkopparkieten	55,— p.p.
Lutinoparkiet	10,— p.p.	Pelzner salffraanvinken	25,— p.p.	Halsbandparkieten	40,— p.p.
Deensbonte parkiet	10,— p.p.	Kuifkwartels	50,— p.p.	Muskaatvinken	7,50 p.p.
Chinese dwergkwartel	10,— p.p.	Zwartkopnonnen	8,— p.p.	Pracht Rosella	175,— p.p.
Idem. zilver	12,50 p.p.	Driekleurnonnen	8,— p.p.	Witte Valkparkieten	200,— p.p.
Idem. isabel	20,— p.p.	Rozeborstbaardparkieten	65,— p.p.	Middel Beo's	85,— p.p.
Nspoleons	6,— p.p.	Ooststr. Blauwfazantjes	12,50 p.p.		
Diamantvinken	50,— p.p.	Ooststr. Vuurvinken	12,50 p.p.	1 paar chin. dwergkwartels	
Roodkop gouldamadine	65,— p.p.	Abb. Geelbuikastrildes	15,— p.p.	1 paar zilver chin. dwergkwartels	
Driekleur pap. amadine	52,50 p.p.	Edelzangers	10,— p.p.	samen voor f 20,—	
Spitsstaartamadine	35,— p.p.	Mozambiqueesljes	10,— p.p.		
Ceresamadine	35,— p.p.	Oranjekaakjes	8,— p.p.		
Binzenastrilde	45,— p.p.	Tijgervinken	8,— p.p.	1 paar Ekstertjes	
Gordelgrasvinken	40,— p.p.	Ind. Nonpareil	20,— p.p.	1 paar Bandvinken	
Japanse meeuwjes	7,— p.p.	Grijze Roodstaart-		1 paar Citroenwevers	
Diamantduifjes	20,— p.p.	papegaal	195,— p.st.	1 paar Driekleurnonnen	
Idem. zilver	40,— p.p.	Roodkuifkardinalen	22,50 p.st.	1 paar Zwartkopnonnen	
Zebravinken, grijs	7,— p.p.	Chin. spotlijster	55,— p.st.	samen voor f 32,50	
Zebravinken, isabel	7,— p.p.	Kala Bulbul	17,50 p.st.		
Zebravinken, wit	9,— p.p.	Amazonepapegaal	175,— p.st.		
Zebravinken, masker	11,— p.p.	Grijze Rijstvogels	12,50 p.p.		
Zebravinken,		Oranjewever	12,50 p.p.		
zilvervleugel	11,— p.p.	Citroenwever	10,— p.p.		
Loodbekjes	6,— p.p.	Agapornis Taranta	55,— p.p.		
Bandvinkjes	6,— p.p.	Agapornis Personata	60,— p.p.	Verzending onder remb. verp. f 1,50	
Zilverbekjes	8,— p.p.	Agapornis Fisherie	55,— p.p.		
Turquoiseinepark.	75,— p.p.	Agapornis Roselcolli	45,— p.p.	VRACHT REKENING KOPER	

*s Maandags de gehele dag gesloten — *s Zondags van 09.00 tot 13.00 uur geopend.

Voor de vogelliefhebber die alleen het beste gebruikt!

WITTE MOLEN SPECIAALMENGSELS MET „ALLESTERIN“

"Witte Molen"-voeders zijn na langdurige onderzoeken ontwikkeld en samengesteld om voliëre- en kooivogels van alle onontbeerlijke levensstoffen te voorzien, belangrijke stoffen, die in een "gewoon" zaadmengsel niet of weinig voorkomen, of stoffen, die wel in zaden aanwezig zijn, doch door vogels niet kunnen worden opgenomen. De wetenschappelijke benadering van dit probleem heeft ertoe geleid, de "speciale zaadmengsels" voor kanaries, tropische vogels, parkietachtigen en wildzang te voorzien van de Konditiekorrel "Allesterin".

verkrijgbaar bij
de dierenspecialzaak!

witte molen